

שיחות קודש להבות אש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לימים הנוראים [311]
סליחות ונוסח התפילה מרבו"ק של הימים הנוראים,
מוהב"ל תפילה הרה"צ רבי שמואל עוזר קאפ זצ"ל,
חבר"נ כ"ק מרן הברכת משה זי"ע"א [053]

אהל מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחת קודש

"על ידי שפוטתה הוא ידו - פותחין לו שערי שפע"

בכנס מיוחד לתומכי קופת 'שקל הקודש' דקהילתנו הק'

על יד קברי האבות הק' בעיה"ק חברון אור ליום ה' פר' כי תבוא תשפ"ו

הלך רשב"י ומינה אותם לגבאי צדקה ופרנסים שיחלקו סכומים גדולים לצדקה, אמרו לו מהיכן נביא המעות לכך, אמר להם רשב"י אתם תרשמו בפנקס מיוחד את כל ההוצאות שפיזרתם לצדקה ובסוף השנה אם יתברר שהפסדתם מכך, אני אתן לכם.

הם היו עוסקים במסחרם במשי והנה בערב יר"כ הגיע אליהם אחד מאנשי המלכות ואמר להם או שתתנו כמות גדולה של משי להכין מלבוש יקר למלך, או שתשלמו קנס של שש מאות דינרים במקום זאת, והשליך אותם לבית האסורים כדי שישלמו המעות.

כשנודע הדבר לרשב"י הלך אליהם לבית האסורים ושאל אותם "האם נתתם צדקה במהלך השנה כמו שאמרתי לכם?" אמרו לו שכן, שאל אותם כמה נתנו לצדקה, אמרו לו שהכול רשום אצלם בפנקס והראו לו, בדק רשב"י בפנקס וראה שחסרים עדיין ששה דינרים להשלמת שש מאות דינרים שנגזר עליהם להפסיד בשנה זו.

אמר להם רשב"י תנו לי ששה דינרים ובזה תצאו לחירות, התפלאו בני אחותו ואמרו לו הרי המלכות דורשת לקבל מעמנו שש מאות דינרים ואיך יועילו לנו ששה דינרים מכל מקום נתנו לו את ששת הדינרים בהצנע והלך רשב"י ושיחד בהם את שליו המלך והוציאם לחפשי.

ומסיים המדרש שבני אחותו של רשב"י שאלו אותו מנין ידע שבסכום זה יוכל להוציאם לחפשי, ואזי סיפר להם רשב"י

שיבסר דינרים שלא נתנו, ועל כן נאלצו להפסידם בדרך זאת, אבל יותר לא נגזר עליהם להפסיד.

שאלו אותו בני אחותו אם כן למה לא סיפרתם לנו מיד בתחילה על החלום ואזי היינו נותנים מיד את כל הסכום לצדקה, אמר להם רבי יוחנן 'אמינא כי היכי דתיעבדו מצוה לשמה - רציתי שתקיימו את מצוות הצדקה לשמה', ע"כ.

מעשה ברשב"י

וב'גליון הש"ס' על אתר מציין שבמדרש רבה (ויקרא, לד, יב) מובא עוד מעשה כעין זה שהתרחש עם רבי שמעון בר יוחאי, ששנה אחת ראה בחלומו כליל ראש השנה שבני אחותו נגזר עליהם להפסיד בשנה זו שש מאות דינרים.

איתא בגמרא (בבא בתרא, י.) דרש רבי יהודה ברבי שלום, כשם שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, כך חסרונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, זכה 'הלא פרוס לרעב לחמך' (ישעיה נח, ז) לא זכה 'ועניים מרודים תביא בית'.

ומבאר רש"י דכשם שהשכר שיתפרנס ממנו האדם במשך השנה נקבע בר"ה, כך גם ההפסד שהוא עתיד להפסיד במהלך השנה, אף הוא נקבע מראש השנה, אם זכה האדם ופיזר מכספו לעניים הריהו יוצא בזה ידי ההפסד שנגזר עליו שיתחסר מממונו, אך אם לא זכה לתת צדקה אזי ח"ו עליו לספוג ההפסד בעצמו, בבחי' 'ועניים מרודים תביא בית'.

ומביאה הגמרא מעשה על זה, רבי יוחנן בן זכאי ראה בחלומו במוצאי יום הכיפורים שנגזר על בני אחותו שיחסר מממונם בשנה זו שבע מאות דינרים. כל אותה השנה היה רבי יוחנן הולך וכופה אותם בדברים לתת מכספם לצדקה, כשהגיע ערב ראש השנה נשארו להם שבעה עשר דינרים שלא נתנו לצדקה מתוך השבע מאות.

בערב יום הכיפורים שלח הקיסר ליטול מהם שבעה עשר דינרים, אמר להם רבי יוחנן אל תפחדו, הקיסר לא יטול ממכם עוד מעות, שבעה עשר דינרים לקח ממכם ויותר לא ייקח. שאלו אותו בני אחותו מנין לכם זאת, אזי גילה להם רבי יוחנן שראה בחלומו בתחילת השנה שנגזר עליהם להפסיד בשנה זו שבע מאות דינרים, והנה את כל הסכום כבר נתנו לצדקה, מלבד

שמחת נישואי נכד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א החתן הרב חיים אפרים בידרמן שליט"א בן בנו פע"ח הגה"צ רבי יואל זושא שליט"א עב"ג בת ב"ק אדמו"ר מאופלע שליט"א חתן כבוד קדושת אדמו"ר ממודזיץ שליט"א

קופה של צדקה - מהמדרגות הגבוהות בצדקה

והנה התכנסנו כאן בימי חודש אלול, ימים המסוגלים והראויים, כדי לעסוק ולהתחזק בנתינת צדקה, וב"ה יהודים הוזילו כאן מכספם בנתינות הגונות לצדקה, ובכן מכל האמור עולה בידינו שכאשר יהודי זוכה לתת מכספו לצדקה, הריהו מרוויח שכרו בכפל כפליים, דממה נפשך אם נגזר עליו בראש השנה הקודם להפסיד סכום כסף והוא השכיל לצאת ידי חובתו בצדקה, הרי זכה בכך לחסוך מעצמו עוגמת נפש וייסורים, ומי יודע באיזה דרך אחרת היה צריך להפסיד מה שנגזר עליו ח"ו.

ומלבד זאת, על ידי נתינת הצדקה זוכה שיתרבה מקור הברכה ויפתחו לו עוד ועוד שערי שפע ויתרבה כספו, כדברי האור החיים הקדוש, וכדברי המהר"ל שהוא כמעין המתרבה ונובע, נמצא שע"י נתינת צדקה מרוויח האדם ברוחניות ובגשמיות בכל העניינים.

והנה בני הרה"צ רבי יואל זושא שליט"א הזכיר קודם את דברי הרמב"ם (פ"י מוהל' מתנות עניים ה"ז) דשמונה מדרגות יש בצדקה זו למעלה מזו, וכותב שהדרגה השנייה בחשיבותה היא צדקה הניתנת בחשאי ובסתר, באופן שלא ידע הנותן למי נתן, ולא ידע העני ממי לקח, שהרי זו מצוה לשמה, כגון לשכת חשאים שהיתה במקדש שהיו הצדיקים נותנים בה בחשאי והעניים בני טובים מתפרנסים ממנה בחשאי, ומסיים הרמב"ם וז"ל "וקרוב לזה הנותן לתוך קופה של צדקה" עכ"ל.

והיינו שנתנת צדקה בימינו לקופה של צדקה, כמו בקופת 'שקל הקודש' דנן, כשהמקבל אינו יודע ממי קיבל והנותן אינו יודע למי נתן, היא מהמדרגות הגבוהות ביותר בנתינת צדקה, 'פון די העכסטע מדרגות אין צדקה'.

(ויעזין ביד רמ"ה, ב"ב אות קכ"ז, דוודאי אם עני עומד לפניו ומבקש נדבה יתן לו מיד ולא יסמוך על קופה של צדקה, שמא עד שיבא העני לקופה של צדקה ימות ברעב).

ע"י הצדקה מהפך דין לרחמים ומתקבלת תפילתו לרצון

והנה כתב הרה"ק בעל הבני יששכר זי"ע בספרו אגרא דפרקא (אות קנד) על הפסוק (תהלים קיב, ט) 'פור נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד', דהנה איתא בשם כתבי האר"י ז"ל שכאשר עושה אדם מצוה ראשונה ביום נרשמת המצוה במצחו, ואחר כך כשעושה מצוה שניה נבלעת הראשונה ובאה השניה במקומה, מה שאין כן מצוות צדקה נשארת רשומה לעולם.

כשהמעייין משפיע לאחרים - מתחדשת נביעתו

וכן כותב המהר"ל בספרו נתיבות עולם (נתיב הצדקה, שער א') שעניין העושר והצדקה הוא כמעין שמימיו נובעים, כל עוד המעייין נותן ומשפיע מימיו אזי מתחדש מקורו ונביעתו, אך אם מונעים ממימיו לצאת מיד מתייבש מקור המים, וזל"ק:

"שאין קיום של העושר של אדם כי אם על ידי הצדקה, וכמו שאמרנו למעלה כי דבר זה דומה למעין אשר הוא משפיע אל כל מקום ויתפשט מימיו, כל זמן שהמים יוצאים ומשפיעים אל כל מקום, מוסיף ומתגבר מן המקור תמיד מים זכים וטובים, ומיד שאין המים הולכים למקום אחר - אז תיכף ומיד מתקלקל. כי כאשר המים עומדים מתקלקלים, כאשר אינו נובע ממקור שלו.

וכן כאשר יש אל אדם העושר, אם האדם משפיע אל אחר דהיינו שנותן לעני, אז מוסיף השפע הבא מן הש"י. אבל כאשר האדם מחזיק בעושר שלו מבלי שישפיע חוצה אל אחר, הלא המעייין מתקלקל כאשר אין מימיו יוצאים מן המקור.

וכן כאשר יש לו עושר, יש לו להשפיע אל אחר, שאז אינו די שאין הברכה פוסקת, ואדרבה הברכה מוספת. יען כי הברכה הוא מתגבר מן המקור, הוא הש"י שהוא מקור חיים, ומוסיף להשפיע ברכת הש"י, עכ"ל"ק.

וידוע בעניין זה מהרה"ק ה'דברי יחזקאל' משינאווא זי"ע שמביא (בפרשת כי תשא) את דברי הבעל הטורים עה"פ "ונתנו איש כופר נפשו לה" (שמות ל, יב) וז"ל "ונתנו, אם תקראנו למפרע יהיה ג"כ ונתנו, לומר לך כל מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום עכ"ל".

ומביא על זה מעשה רב שהרה"ק ר' מנחם מנדל מרימנוב זי"ע בירך פעם יהודי שיזכה לעשירות, ואכן ברכתו של הרה"ק נשאה פרי ואותו יהודי נעשה לעושר מופלג מאוד יותר מגדר הרגיל, עד ששאל הרה"ק מראפשיץ זי"ע את הרה"ק מרימנוב, היתכן לתת עשירות גדולה ועצומה כזאת לאיש אחד.

והשיב לו הרה"ק מרימנוב, האמת שאני בירכתי אותו בעשירות רגילה, אך כיון שיהודי זה הוא בעל צדקה גדול ומפזר מכספו לצדקה, ולגבי צדקה מצינו שתיבת 'ונתנו' נקראת גם למפרע, היינו כדרך שאדם נותן כך נותנים לו משמים, לכן כמו שהוא נדבן גדול בלי גבול - כך נותנים לו מן השמים גם כן בלי גבול, עכ"ל"ק.

שראה בחלום בליל ר"ה שנגזר עליהם להפסיד בשנה זו סכום של שש מאות דינרים, ועל כן דרש מהם לחלק צדקה בשנה זו כדי לצאת ידי חובת הפסד הממון שנגזר עליהם, ובששת דינרים אלו השלימו את גזר דינם וממילא יצאו לחירות.

שוב שאלו אותו בני אחותו, כמו במעשה הקודם, למה לא גילה להם זאת מתחילה, והשיב להם רשב"י שרצה שיקיימו המצווה לשמה, עד כאן.

משני העובדות האלו בגמרא ובמדרש רואים אנו עד היכן דברים מגיעים, 'כשם שמזונותיו של אדם קצובין מר"ה כך חסרונותיו קצובין', בראש השנה נקבע על כל אחד גם כמה יפסיד מממונו בשנה זו, אלא שאין מוכרח הדבר להתקיים ע"י הפסד ועגמת נפש, אם זכה וחילק מכספו לעניים וקיים 'הלא פרוס לרעב לחמך' - יצא בזה ידי חובתו, אך אם לא זכה אזי ישנם ח"ו דרכים אחרות לגבות ממנו, והוא דבר נורא למתבונן בו.

כי פתוח תפתח - שערי שפע נפתחים ע"י נתינת צדקה

והנה כתיב (דברים טו, ו-ח) "כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ה' אלוקיך נותן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיק האביון, כי פתוח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו".

ויש לדקדק מהו 'כי פתוח תפתח', מהו הלשון 'כי', ואכן רש"י מפרש דתיבת כי משמשת כאן בלשון אלא, היינו שלא תקפוץ את ידך אלא פתוח תפתח, אמנם באור החיים הקדוש כותב שגם בפסוק זה תיבת 'כי' משמשת כפי שהיא בדרך כלל, כי - בגלל, לשון נתינת טעם, ובזה הוא מבאר גם מהו כפל הלשון 'פתוח תפתח'.

דהנה כתוב (משלי יא) 'יש מפזר ונוסף עוד', היינו שיש לך אדם המפזר מכספו וכספו מתרבה ומתווסף על ידי כך, והוא מי שמפזר מכספו לצדקה שעל ידי זה זוכה שייפתחו לו שערי אוצרות של השפעות טובות וכספו מתרבה, וזל"ק ה'אור החיים הקדוש': "כי על ידי שפותח הוא ידו - פותחים לו שערי שפע.

"והוא אומר 'כי', פירוש טעם שאני אומר לך שלא תאמץ וגו', 'כי פתוח' פירוש אוצר הנעלם, אם אתה 'תפתח' את ידך, וגמר אומר 'העבט וגו'', פירוש כשאתה פותח את ידך לו - אינך עושה אלא הלוואה דווקא, ותיכף ה' ישלם לך בתוספת מרובה, ובזה יש טעם נכון לליבו שלא יתאמץ וכו' עכ"ל"ק.

וזהו העניין של נתינת צדקה לפני התפילה, כמאה"כ 'אני בצדק אחזה פניך' (תהלים יז, טו), ולמה דוקא מצות צדקה ולא מצוה אחרת, רק העניין הוא כשעושה מצוה אחרת אזי בבואו להתפלל, והתפילה עצמה היא גם כן מצות עשה 'ולעבדו בכל לבבכם' (דברים יא, יג) אז נבלעת מצוה הקודמת ושוב המלאכים אינן מכירין בה, ויש בה חשש לאיזה קטרוג. מה שאין כן מצות הצדקה שנשארה ברישומה, אזי כל המקטריגים בראותם חותם המצוה אומרים 'דין הוא ברא דמלכא - זה הוא בנו של המלך' ואזי אין שום קטרוג בתפילתו עכ"ל, ורואים מכאן כמה

גדול כוחה של נתינת צדקה לסתימת פיות כל המקטריגים ח"ו ושיתקבלו תפילותיו של אדם לרחמים ולרצון. עומדים אנו כעת סמוך ונראה לראש השנה שבו מבקשים אנו בתפילתנו "אבינו מלכנו קבל ברחמים וברצון את תפילתנו", ובכן בזכות זו שעסקנו בחודש זה בעניינים אלו של נתינת צדקה ונרשם במצחו של כל אחד חותם מצוות הצדקה, בהאי זכות נזכה בעז"ה שיתקבלו תפילותינו בראש השנה הבעל"ט לרחמים ולרצון. והנה בתפילות ראש השנה מבקשים אנו

מהקב"ה 'ותהפוך מידת הדין לרחמים', ומצינו שגדול כוח הצדקה להפך מידת דין לרחמים, כמו שכתב רש"י (בראשית יח, טז) "כל השקפה שבמקרא לרעה חוץ מ'השקפה ממעון קדשך' (דברים כו, טו) שגדול כוח מתנת עניים שמהפך מידת רוגז לרחמים", עכ"ל. ובכן בזכות מצוות הצדקה, בזכות הכינוס הזה שכל אחד השתתף ולקח על עצמו לעסוק במתנות עניים ולתת צדקה, יעזור השי"ת שיתקבלו תפילותינו בראש השנה הבעל"ט ויתהפך לנו הכול לרחמים בעז"ה, ונזכה כולנו לכתובה וחתימה טובה, אכ"ר.

אמרי קודש

שוה"ט ליל ש"ק פר' ניצבים וילך - שבת סליחות בית שמש תשפ"ד

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם וגו' (כט, ט) וברש"י הביא מדרש אגדה למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם 'אתם נצבים היום' - הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו, עכ"ל.

וב'כלי יקר' מדקדק בלשון המדרש 'לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים', דלכאורה הוה ליה לכתוב 'לפי ששמעו צ"ח קללות', כפי שכתב 'מ"ט קללות שבת"כ', ועיין ב'תורת משה' לה'חתם סופר' (בפרשתן בדיבור השלישי) שעמד גם על דקדוק זה בדברי המדרש.

ומבאר ה'כלי יקר' יקר שבאמת שמעו ישראל בקללות דפר' כי תבוא מאה קללות, אלא ששתיים מהם לא נתפרשו מה טיבן, והן המה הכתובים בפסוק (כח, סא) 'גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזה וגו', דשני קללות אלו לא נתפרשו מה הם. ולהכי דייק המדרש בלשונו ונקט 'לפי

ששמעו מאה קללות חסר שתיים', היינו מאה קללות ומתוכן שניים שחסר פירושם, דשתי קללות אלו שלא נתפרשו ונסתמה מהם מהותם - הם גרמו שנבהלו בני ישראל והוריקו פניהם ויראו מהם שיעשה בהם כליון, כי אם תאמר לאדם לעשות איזו דבר ולא תפרש ענינו, אם כן אינו יכול להשמר ממך כי לא ידע ממה יהיה נזהר עכ"ל.

והנה לכאורה עדיין יש להבין העניין, ממה נבהלו כ"כ ישראל כשלא נתפרשו להם ב' הקללות, ואי משום שפחדו מחומר העונש, אדרבה הא יכולים הם לשפר מעשיהם ולתקן דרכיהם גם אם אינם יודעים מהות העונש לאשורו.

והנראה לבאר בהקדם מה שכתב הרמ"ז ז"ל מגורי האר"י בפירושו על הזוה"ק (ח"ג, ריא, א) וז"ל, קריאת הקללות ביראת ה' על פניו נחשב לו כאילו באו ממך, עכ"ל.

וכן כתב בספה"ק 'תפארת שלמה' (סוף פר' כי תבוא) בביאור טעם קריאת התוכחה בסוף השנה משום שתכלה שנה וקללותיה (מגילה לא, ב) דהוא כמו שאומרים 'ונשלמה פרים שפתינו', שאם ח"ו נגזר אשר לא טוב, הנה יצאנו חובותינו בקריאת הדברים האלה וממילא יתהפכו לנו כולם לברכה, עכ"ל.

וכן איתא מהרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע (ריש פר' משפטים) דהנה עה"פ 'זאת התורה לעולה וגו' (ויקרא י, לו) דרשו חז"ל (מנחות ק"א, א) כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה וכו', וכמו כן כשאישי ישראל מחפש ורואה איך המה העונשים לכל עבירה ועבירה, ועוסק בזה ועושה חשבון נפשו באיזה מצב הוא נמצא ועי"ז עולה מורא ה' על ראשו, מעלה עליו השי"ת כאילו קיבל עונשו, עכ"ל.

ולפי כל זה יבואר היטב העניין שנחרדו ישראל והוריקו פניהם בשומעם ב' קללות אשר לא נתפרש מה טיבם ומהותם, כי בעוד שאת שאר הקללות יכולים היו לצאת ידי חובה על ידי לימודם ע"ד ונשלמה פרים שפתינו, ע"י לימוד התורה, הרי את הני ב' קללות לא יוכלו לקבל ולהיפטר מהם בדרך זו.

ועל זה ניחמם משה רבינו ע"ה 'אתם נצבים היום - הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו', דרחמי השי"ת הם בלא גבול שהרי ריחם ומרחם על עמו ישראל לעד, וגם בהיותם בשפל המדרגה ח"ו 'לא מאסתם ולא געלתם לכלותם להפך בריתי אתם כי אני ה' אלוהיהם'.

שוה"ט ליל ש"ק פרשת וילך - שובת תשפ"ו בית שמש

לאחר שזימרו הניגון 'לב טהור ברא לי אלוהים' פתח ואמר: עומדים אנו בשבת שובה, שבת בו תשוב, ובתהלים בקאפיטל שכולו עוסק בעבודת התשובה והחרטה מחילת העוונות והטהרה מן החטא, נאמר פסוק זה (נא, יב) 'לב טהור ברא לי אלוהים ורוח נכון חדש בקרבי'.

ולכאורה יש לדקדק מהו 'לב טהור ברא', דבפשטות היה לו לבקש שהשי"ת יטהר

את ליבו הקיים, אך מלשון הכתוב מבואר שהבקשה היא שהשי"ת יברא לו לב טהור חדש.

ונראה שבפסוק זה נרמז לן יסוד גדול בעניין התשובה, והוא שכאשר זוכה האדם לעשות תשובה כראוי ומתחרט על מעשיו ומקבל על עצמו מכאן ולהבא להיות טוב, הריהו נעשה לבריה חדשה וכקטן שנולד דמי, ולהכי ביקש דוד המלך דייקא שיברא לו השי"ת לב טהור חדש, היינו שיזכה לעשות תשובה בשלימות וכמו שכתב רבינו יונה (ריש יסוד התשובה) וז"ל:

אדם אשר פשע וחטא ובא לחסות תחת כנפי השכינה ולהכנס בדרכי התשובה, אשכילך ואורך בדרך זו תלך, ביום ההוא ישליך כל פשעיו אשר עשה ויעשה עצמו כאלו בו ביום נולד, ואין בידו לא זכות ולא חובה וזה היום תחלת מעשיו, עכ"ל. וביותר איתא במדרש (ויקרא רבה, ל, ג) עה"פ בתהלים (קב, ט) תכתב זאת לדור אחרון מכאן שהקדוש ברוך הוא מקבל השבים, 'ועם נברא יהלל י-ה' שהקדוש ברוך הוא בורא אותן בריה חדשה, עכ"ל, ומבואר מדברי המדרש שכאשר הקב"ה מקבל את השבים הריהם נעשים בריה חדשה.

והנה ב'שם משמואל' (שבת תשובה, תרע"ד, ד"ה ובש"ס יומא) מבאר את העניין שתשובה נמשלה למקוה המטהר שאף הוא עניינו הוא ביטול גמור והתחדשות, וז"ל:

הנה כתיב 'מקוה ישראל ה', ואמרו ז"ל (יומא פ"ה) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, וכ"ק אבי אדומו"ר (האבני נזר) זצללה"ה פירש דבאשר האדם אי אפשר לו להיות במים ועל כן כשבא במים הוא כאילו איבד את חיותו וכשיצא מהמים כקטן שנולד דמי, ככה היא טהרת התשובה שהרי הוא שב למקורו כאילו עבר ונסתלק מן העולם, והש"י נותן לו חיים חדשים וכקטן שנולד דמי.

והנה ידוע דטהרת המקוה היא רק כשכל גופו מכוסה במים ואפי' אם רק נימא אחת מבחוץ לא עלתה לו טבילה, והוא מטעם הנ"ל שצריך שיהי' כאילו איבד כל מציאותו ויתחיל לגמרי מחדש, ומובן אשר טהרת התשובה צריכה שתהי' ע"ז האופן שיהיה ליבו כ"כ נשבר בקרבו עד שלא תישאר בו שום מציאות וכל חושי וכל כוחות נפשו יהיו בלועים בתשובה כדמיון האדם שבא כולו במים, עכ"ל"ק.

וב'בני יששכר' (אלול, מאמר א, אות טו) כתב על סגולת ארבעים ימי הרצון שמראש חודש אלול ועד יום הכיפורים וז"ל, והנה ימי הרצון ימי התשובה הניתנים במתנה מן הש"י לישראל עם קרובו לטהרם מעונותיהם כמו מקוה טהרה ויתהוו כבריה חדשה, עכ"ל"ק.

ובספר הליקוטס להאריז"ל (תהלים ס" כ"א) כתב עה"פ 'לב טהור ברא' ר"ת טב"ל וסופי תיבות ברא"ה שהטבילה בכוונה גורמת לאדם להיות בריה חדשה, ע"כ.

ולפי כל זה נבין עומק העניין שימים אלו, ימי התשובה שאנו מצויים בהם, סגולתם לטהר את האדם מעונותיו כמקוה טהרה כדברי ה'בני יששכר' ולעשותו לבריה חדשה וכקטן שנולד, בבחינת 'זה היום תחילת מעשיו' כלשון רבינו יונה.

כי כאשר יש תשובה ומחילת עוונות אזי זוכים להפוך לבריה חדשה, וכמאה"כ 'לב טהור ברא לי אלוקים', לב טהור ברא ר"ת טב"ל, שבכוח התשובה שהיא כעניין טבילה במקוה כדברי ה'שם משמואל', יזכה האדם לאיתעבד לבריה חדשה והש"י יברא לו

לב חדש ורוח חדשה לעבדו בלבב שלם, אכ"ר.

איתא ב'מאור עינים' (פר' כי תבוא, בדיבור הראשון) שעיקר עבודת התשובה הוא ע"י כח השבת קודש, שאין האדם יכול לבוא לתשובה שלימה אלא ע"י שבת שהיא אותיות תשב, שהיא המקרבת ומשיבה את האדם לבורא ברוך הוא, וב'שפת אמת' (שבת תשובה תרמ"ז) איתא ג"כ שהשבת קודש מסייע אל התשובה.

ונראה לבאר עניין הסייעתא של השבת לתשובה, ע"פ דברי האור החיים הקדוש' (בראשית, ב, ג) וז"ל, כי העולם היה חסר הקיום עד שבאתה שבת ועמד העולם כו', כי הקדוש ברוך הוא גילה הדבר כמה שאמר בעשרת הדברות (שמות כ, יא) 'כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו'', הרי גילה כי בשעת הבריאה לא ברא ה' כח בעולם זולת לעמוד ששת ימים לטעם הנודע לו גם ידוע ליודעי אמת.

ונתחכם ה' וברא יום אחד הוא ידוע לה' ובו ביום חזר ה' ומשפיע נפש לעולם שיעור המקיים עוד ששת ימים וכן על זה הדרך וזולת זה היום היה העולם חרב בגמר ששת ימים וחזר לתוהו ובוהו וצריך ה' להכינו פעם ב' ובאמצעות שבת העולם עומד כו', ובאמצעות יום שבת משפיע בכללות העולמות רוח המקיימת עוד ששת ימים. עכ"ל.

ולפי כל האמור לעיל ימתקו הדברים, דהנה תכלית התשובה הוא שיעשה האדם לבריה חדשה, בחי' 'לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי', ועל כן בשבת קודש שהוא היום שבו כל העולם נברא מחדש ומקבל קיום וחיות מחודשת, אזי העת מסוגלת מאד לאדם להתחדש ולהפוך לבריה חדשה ע"י התשובה בהאי יומא.

והנה איתא בגמ' (ראש השנה, יז, ב) אמר ר' יוחנן גדולה תשובה שמקרת גזר דינו של אדם שנאמר (ישעיה, נ, י) 'השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו', א"ל רב פפא לאבבי דלמא לפני גזר דין, אמר ליה 'ורפא לו' כתיב, איזהו דבר שצריך רפואה הוי אומר זה גזר דין, ע"כ.

ולהאמור יתבאר היטב מה שהתשובה

בכוחה לקרוע גזר דינו של אדם ולהפוך את כל מצבו לטובה, ע"ד שכתב ה'נועם אלימלך' (ויצא, ד"ה ויעקב היה) וז"ל: וכבר אמרתי הטעם שהצדיק יכול לבטל הדינים, הקדוש ברוך הוא גוזר והצדיק מבטל, הוא על ידי זה מחמת שהגזירה נגזרה באיזה עולם, והצדיק עושה שמים חדשים ונמצא לא היה הגזירה בזה העולם, וממילא הגזירה בטילה, עכדבה"ק.

ומעתה כשאדם עושה תשובה ובפרט בשבת קודש שאז העולם כולו מתחדש ושמים חדשים נפרשים על העולם (עיין שם משמואל' על הגש"פ), אזי הזמן גרמא ומסוגל ומסייע לאדם להגיע לתשובה בשלימות ולהיעשות אף הוא לבריה חדשה, ונמצא שכל הגזירות שהיו עליו ח"ו קודם שעשה תשובה בטלין ומבוטלין, כי בעולם שנתהווה בשב"ק ועל האדם שנעשה לבריה חדשה לא חלו מעולם אלו הגזירות, וממילא יהיו לו רק השפעות טובות, נמצאת התשובה מקרעת גזר דינו של אדם, ולבבו יבין ושב ורפא לו, אכ"ר.

בסעודת 'צפרא דשבתא' הוסיף כ"ק אד"ש: איתא ב'אהבת שלום' (קדושים, בדיבור השלישי) דבששת ימי המעשה האדם הוא בבחינת 'עבד' אצל הקב"ה ובשב"ק הוא בבחינת 'בן' שזוכה להתקרב יותר עכד"ק.

והנה ב'בני יששכר' (שבתות מאמר ט' אות ו') בשם קדמונים דאיפסק (קידושין לב, ב) מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, אב שמחל על כבודו כבודו מחול, ולהכי אין מועיל תשובה לאוה"ע (תנחומא האזינו, ד) כדכתיב (תהלים מז, ט) 'מלך אלוקים על גוים' שבעבורם הוא בבחי' מלך.

אבל ישראל נקראו 'בנים אתם לה' אלוקים' (דברים יד, א) והוא למו אב ואב שמחל על כבודו כבודו מחול, על כן מהני תשובה לישראל עכד"ק, ולפי זה יתבאר ביותר עניין הסייעתא שיש בשב"ק לעשות תשובה, דהא בשבת מתגלה ביתר שאת העניין דישראל הם בבחי' בנים למקום, וכל כוח התשובה מיוסד על זה שישראל הם בנים ואב שמחל על כבודו כבודו מחול.

ועל כן עיקר ושליומות התשובה הוא ביום השב"ק כדברי ה'מאור עינים', וישב אל ה' וירחמוהו ואל אלקינו כי ירבה לסלוח (ישעיה נה, יז) אכ"ר.

כל קהל קדישא הדין ממשכים ביתר שאת וביתר עוז בסדר לימוד הלכה היומי בתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ההכנה הראויה לימי הרחמים והסליחות • לדעת המעשה אשר יעשון • לכתובה וחתומה טובה

הודמנות לפניך ללימוד לחיות כיהודי! ולרכוש את הידיעות הנחוצות להלכה למעשה!

לימוד בקביעות < ידיעת הלכה > אה, איזה סיפוק ותענוג!

ג' סעיפים הרכבה יומי - שמרוממים את כל היום!

וילך משה וידבר וגו', ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, לא אוכל עוד לצאת ולבוא (דברים לא, א-ב). וברש"י, אנכי היום, היום מלאו ימי ושנותי ביום זה נולדתי ביום זה אמות, דבר אחר, לצאת ולבוא בדברי תורה, מלמד שנסתתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה ע"כ.

וכבר דקדקו המפרשים (עיין 'שפתי חכמים') בדברי רש"י דהנה המעיין בחומש יראה שרש"י הקדים לבאר התיבות 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא' ולאחר מכן 'אנכי היום' אע"פ שסדר הפסוק הוא להיפך, ותו למה כתב ה'דבר אחר לצאת ולבוא' בד"ה אנכי היום, דהוי ליה לכתבו בד"ה לא אוכל עוד לצאת ולבוא.

והנראה לבאר ובעיקר את הדקדוק השני, בהקדם דברי זקני כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע שפירש הכתוב 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא', דקאי על העליות והירידות בעבודת ה', דהנה גם הצדיקים יש להם בעבודתם עליות וירידות, וכדכתיב (משלי כד, טז) שבע יפול צדיק וקם.

ודבר זה הוא מן ההכרח, דהא מי שכבר הגיע לשלימות בעבודתו וכבר תיקן הכל ואין לו יותר ירידות ועליות, הריהו מסתלק מיד לעולם שכולו טוב דלא נותר לו מה לתקן עוד בהאי עלמא. וזהו שאמר משה רבינו ע"ה 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא', היינו ששוב אינו בבחינה של עליות וירידות, וכבר בא לתכלית השלימות וממילא כבר הגיע עתו להסתלק מן העולם עכ"ד.

ומבואר העניין ב'מאור עיניים' (בפרשתנו) עה"פ 'לצאת ולבוא' וז"ל, דנודע כי הצדיק שהולך ממדריגה למדריגה אינו יכול לבא למדריגה גבוה מהראשונה כי אם שיפול תחלה ממדריגתו הקדומה ולצאת ממנה לגמרי, ואז אחר כך ע"י שיאחו צדיק דרכו בתוקף חוזק התקשרותו ממקום נפילתו לבא למדריגה גבוה יותר מהקדום כו'.

וזהו שאמר קודם הסתלקות מן העולם 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא' כי עד עכשיו הוצרכתי תמיד לצאת מדרגא הקודמת ולבא למדריגה יותר גבוה עד שעליתי למדריגה הגבוה שאני כהיום בה שאי אפשר לעלות ולהשיג לפניו ממנה שהיא סתימא דכל סתימין כאמור וזהו שנסתמו מעיינות החכמה והבן, עכ"ל.

והנה לאחר כל זה לכאורה צריך להבין, דהנה ה'חתם סופר' (תורת משה, כי תבוא' על הפסוק 'והותירך ה' לטובה בפרי בטן' מבאר עפ"י דברי הרמב"ם שלכל אדם יש

קצבה מה הוא צריך לתקן בתורה ובמצוות, ומי שגמר הקצבה ההיא השלים ימיו, אמנם כל זה אם הוא חי לעצמו, אבל אם יש לו בנים או אחרים הפועל עליהם להטיבם אז אין קצבה לזה וע"ז אמר והותירך ה', שיתן לך מותרות חיים לטובה, 'בפרי בטן' כדי שתוכל לפעול עליהם עכ"ד.

ומעתה יש לתמוה דהגם שמשה רבינו כבר סיים 'לצאת ולבוא' לעלות במדריגות וכבר השלים עבודתו בזה העולם, אכתי היה לו להישאר בזה העולם כדי להשפיע לטובה על ישראל. ונראה שלזה הדקדוק רמז רש"י בדברי קדשו שבתחילה פירש התיבות 'אנכי היום' - היום מלאו ימיי ושנותיי, דהיינו שכבר השלים ומילא עבודתו בזה העולם, ומחמת כן 'ביום זה אמות' דאין לו מה להישאר יותר כאן.

ואם תקשי דאכתי יש לו להישאר בעלמא הדין כדי להורות וללמד לבני ישראל את הדרך, לזה חזר רש"י וכתב ביאור נוסף על התיבות 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא' (הגם שכבר ביארן קודם, אך כעת בא ליישב דקדוק אחר) וז"ל 'לצאת ולבוא בדברי תורה, מלמד שנסתמו ממנו מסורות ומעיינות החכמה', והיינו שגם טעם זה לא היה שייך יותר, ועל כן הגיע זמנו לעלות למתיבתא דרקייעא.

קידושא רבה פר' וילך תשפ"ג

כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע פירש דברי הגמ' "מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין" (ברכות לד:) על פי מעשה שאחד מחסידי הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע א אשר חותנו היה מתנגד, כיבד את הרבי מלובלין, להיות סנדק בברית מילה אצל בנו, ויהי כאשר בושש מעט הרה"ק הרבי מלובלין לבא, הלך חותנו המתנגד ומיהר לעשות הברית ללא הרבי מלובלין.

וכשהגיע הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע א היה כבר לאחר הברית, ולאותו חסיד היתה עגמת נפש מרובה, שחשש שמא יהיה לרבי מלובלין חלישות הדעת ויקפיד עליו על כך, והתנצל בפני הרבי מלובלין, אך הרבי מלובלין אדרבא שמח שמחה גדולה עד למאוד, ואמר לו מדוע הוא כ"כ שמח, כי הנה אדם שהוא בשר ודם שעושה מצוה לא יוכל לקיימה בשלימות ללא כל מחשבות של פניות וכדו', אבל אם חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה (ברכות ו, א), ואם הכתוב מעלה עליו כאילו עשאה ה"ז כאילו עשאה בתכלית השלימות, ודבר כזה אף פעם לא נזדמן לי ומדוע לא אשמח על כך.

וכמו כן מובא בשם מרן הבעל שם טוב

הקדוש, על הכתוב (קהלת ז, כ) כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, שחטא הוא מלשון חסרון, אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב היינו מצוה, ולא יחטא שתהא המצוה כולה בשלימות ללא שום חסרון.

וכן י"ל, מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין, כי בבעלי תשובה איתא (יומא פו:) זדונות נעשות לו כזכיות, אם כן אותם זכויות הרי הינם בתכלית השלימות, מה שאין כן צדיקים גמורים המקיימים את המצוות בעצמם, אינם בתכלית השלימות כ"כ, ולכן גבוהה מעלת הבעלי התשובה ממעלת הצדיקים עכ"ד.

והנה בספה"ק 'אור לשמים' מביא בשם 'משנת חסידים' דכשאדם עושה עבירה ח"ו לתיאבון ועושה תשובה זדונות נעשים לו כזכיות, ואם עשה עבירה להכעיס אזי זדונות נעשים לשגגות, וקשה האיך יפרש הגמרא 'השב מאהבה זדונות נעשין לו כזכויות והשב מיראה זדונות נעשים לו כשגגות'.

ומבאר ה'אור לשמים' שה'משנת חסידים' יפרש כך את דברי הגמ', השב מאהבה, דהיינו שעושה תשובה על עבירה שהייתה מאהבה דהיינו לתיאבון אז זדונות נעשים לזכיות, אך 'השב מיראה' דהיינו שעושה תשובה על עבירה שעשה להכעיס, כי כעס הוא ענף מיראה, אז זדונות נעשים לשגגות, וצריך התשובה להיות מאהבה ואז יוכל ג"כ לעשות מזדונות כזכיות, וזה החילוק כי על עבירה לתיאבון הגם שתשובתו הוא מיראה מ"מ זדונות נעשו זכיות, אבל עבירה להכעיס צריכה תשובה להיות מאהבה עכ"ד.

והנה בספה"ק 'עבודת ישראל' (לשבת שובה) איתא שבימי הגלות כל חטאות ישראל הם בגדר 'שגגות' שאינם נעשים לתיאבון אלא מחמת קושי וצער הגלות, וזה הפי' בפסוק 'כי כשלת בעונך', כשלון לשון שוגג, והיינו שהנביא מעורר את ישראל לאהבת התשובה, אפי' דקי"ל כי התשובה מיראה מהפכת הזדונות לשגגות, מ"מ כיון שע"י הצרות בלא"ה נמשכו הזדונות כשגגות, ממילא כששב ומתחרט עליהם לפני הבורא ב"ה הוא ברוב חסדיו מהפכם לזכיות וריח ניחוח לה' ויזכה להיות כסא ומרכבה לה', עכ"ד.

ונמצא מדבריו שבימי הגלות כל חטא של יהודי אינו נחשב כמזיד ואפי' ע"י תשובה מיראה הוא נהפך לזכויות, השי"ת יעזור שנזכה לנצל ימים אלו לתשובה שלימה והתקרבות להשי"ת כראוי.

נא להתפלל לתפואת הילד ישראל דן בן טויבא רבקה, ולתפואת נתן יוסף בן פיגא, ולתפואת יוסף אביגדור בן מרים טויבא, לתפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל

ליל ש"ק פרשת כי תבוא בית שמש תשפ"ו

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלהיך נתן
לך נחלה וירשתה וישבת בה (כו, א). וברש"י,
מגיד שלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו
את הארץ וחלקוה (קידושין לו, ב). ובספרי
(בפרשתן, פסקא רצו) איתא עה"פ 'כי תבוא אל
הארץ' - עשה מצוה האמורה בענין (היא מצוות
ביכורים) שבשכרה תיכנס לארץ.

והקשו הפנים יפות והחתם סופר ובעוד
ספרים דלכאורה אינו מובן, הרי במצוות
ביכורים לא נתחייבו עד שכבשו את הארץ
וחלקוה, וא"כ איך שייך לומר שבשכרה
תיכנס לארץ, הא בשעה שקיימו המצוה
כבר נכנסו לארץ, ועיי"ש מה שתירצו בזה
לפי דרכם.

והנה בערבי נחל בפרשתן עה"פ 'כי תשמע
בקול ה' אלהיך' (כח, ב) מדקדק דלכאורה
תיבות אלו מיותרות דהא בפסוק שלפניו
נאמר 'והיה אם שמוע תשמע', ועוד קשה
דכאן אמר 'תשמע' בלשון עתיד, וכן בפסוק
(יג) 'ונתתך ה' לראש', הוא לשון עתיד, ואילו
לקמן גבי הקללות כתיב כמה פעמים (כח
מה סב) 'כי לא שמעת בקול ה'', לשון עבר,
גם צל"ד מדוע באו הקללות בריבוי ואצל
הברכות הוא מקפץ ועולה.

וכותב וזל"ק, ויתכן כי בעונשים אין ה' נותן
עונש אלא אחר מעשה העבירה, ואינו נדון
על שם סופו, ולזה אמר 'כי לא שמעת' לשון
עבר, ולכן נתבארו העונשים כולם הראויים
על מעשי העבירות, אבל במעשים טובים
האדם נדון על שם סופו, והשי"ת מקדים לו
שכר מתחלה על ידי שגלוי לפניו שעתיד
לעשות מצוה, ולכן אמר 'כי תשמע' לשון
עתיד, ושכר זה הוא דבר מועט נגד עיקר
השכר שמשלם לו ה' אחר המעשה, לכן
באו הברכות בקיצור אבל עיקר השכר לא
יכילהו רעיון (בינה לעתים דרוש א') עכל"ק.

העולה מדבריו שהקב"ה שגלוי וידוע לפניו
שיהודי יקיים מצוה, מקדים ונותן לו את
השכר עוד קודם שיעשה המצוה בפועל,
ולפי זה מיושב היטב דהגם שלמעשה
לא נתחייבו בביכורים רק לאחר שנכנסו
לארץ וחלקוה, שפיר שייך לומר על מצוות
ביכורים 'שבשכרה תיכנס לארץ', והיינו
שבזכות מצוות הביכורים שעתידים ישראל
לקיים בארץ ישראל, הקדים הקב"ה ושלם
להם שכרם עוד קודם שקיימו המצוה,
והכניסם לארץ ישראל בשכר מצוה זו.

היום הזה ה' אלוהיך מצווך לעשות את
החוקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית
אותם בכל לבבך ובכל נפשך (כו, יז). וברש"י,
ושמרת ועשית אותם - בת קול מברכתו
הבאת ביכורים היום תשנה לשנה הבאה".
איתא בגמרא (ב"ק צב, א) אמר ליה רבא לרבה

בר מרי, מנא הא מילתא דאמרי אינשי בתר
עניא אזלא עניותא, אמר ליה דתנן עשירים
מביאין ביכורים בקלותות של זהב ושל
כסף ועניים בסלי נצרים של ערבה קלופה,
הסלים והביכורים נותנים לכהנים, וברש"י
והעשירים לא היו נותנין קלותותיהן לכהנים.
והקשה הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע
דלכאורה תמוה למה יקחו מהעניים אף
הסל הקטן של נצרים, דהא לפעמים הכלי
הפשוט שביד העני חשוב לו יותר מכלי של
כסף שיש לעשיר, ולמה תקנו חז"ל לקבל
מהם דייקא את הכלים.

וביאר עפ"י דברי רש"י הנ"ל ד'בת קול
מברכתו הבאת בכורים היום תשנה לשנה
הבאה', ומטעם זה לעשירים היו מחזירים
הכלי כסף כדי שיבואו גם לשנה הבאה
בכלים הללו, משא"כ העני לוקחים ממנו
הכלי של נצרים ואומרים לו 'תזכה לשנה
הבאה להביא בכלי של זהב וכסף'.

וזהו שאמרו דמהבאת ביכורים יש ללמוד
ד'בתר עניא אזלא עניותא', היינו שאזלא
וחלפה לה העניות ולא תשוב עוד כמ"ש
(איוב יד, יא) 'אזלו מים מני ים', וזהו בתר עני"א
האותיות לאחר תיבת ענ"י הם כס"ף, ולכן

אזלא עניותא שהולכת ממנו העניות, וזה
הענין שלקחו מהם הסל נצרים וברכו אותם
ברכה הגונה שבשנה הבאה יביאו בכלים
של כסף וזהב, עכד"ק.

והנה בספה"ק תפארת שלמה (סוף פרשתן) נותן
טעם בעניין התוכחה שקוראים בפרשה זו
הנקראת מדי שנה בחודש אלול - ויסוד
העניין ידוע רבות מצדיקי בית בעלזא זי"ע
- שזהו כדי שתכלה שנה וקללותיה, והוא
כמו שאומרים 'ונשלמה פרים שפתינו',
שאם ח"ו נגזר אשר לא טוב הנה יצאנו
חובותינו בקריאת הדברים האלה, וממילא
יתהפכו לנו כולם לברכה עכד"ק.

ועל פי דרכו נוכל לבאר עניין פרשת
הביכורים אשר קראנו היום בתורה, שאף
היא על דרך 'ונשלמה פרים שפתינו', והיינו
שעל ידי הקריאה יחשב לנו כאילו הבאנו
היום ביכורים ונזכה לבת קול המברכת
אותנו 'הבאתם ביכורים היום תשנו לשנה
הבאה', ובתר עניא אזלא עניותא - וכאמור
שהאותיות הבאות אחר ענ"י הם כס"ף,
ונזכה שיושפע עלינו ועל כל ישראל פרנסה
ברוח מתוך הרחבת הדעת וכל ההשפעות
טובות אכ"ר.

בס"ד

בואו שעריו בתודה

ברגשי גיל וחדווה הננו להודיע

על פתיחת שער בית המדרש הזמני

עד לקביעת משכן קבוע כראוי וכיאות לבני קהילתנו

אי"ה החל משב"ק פרשת נצבים וילך - שבת סליחות הבעל"ט

נתפלל בצוותא ובכנישתא חדא בהיכל ה' בית שני

שע"י בית המדרש 'קהל חסידים' לשעבר, רח' בית ישראל 23.

זמני תפילות:

מנחה ערש"ק: 10 דקות לפני השקיעה

שחרית שב"ק: 09:15

מנחה שב"ק: 25 דקות לפני השקיעה

א גוטן שבת

הגבאים

'שבת סליחות' ועבודת ימי הסליחות בצל רבוה"ק

לגשת מתוך שברון לב

אחד ממקורביו של כ"ק מרן אדמו"ר הרדצ"ש זי"ע היה עובר בדרך כלל לפני התיבה לסליחות. פעם הקדים מקורב זה לקום באשמורת הבוקר, טבל במקוה ונשאר לו עוד זמן רב עד להתחלת הסליחות, ישב ולמד תיקוני זוהר. עם בואו של המקורב לבית המדרש הורה כ"ק מרן אדמו"ר הרדצ"ש לאדם אחר לרדת לפני התיבה באומרו: פלוני כבר בא לכאן עם כרס מלאה (כלומר שכבר למד הרבה וע"י כך זוחה דעתו עליו - 'תפארת בית דוד').

שלא יהיה ליהודי עוגמת נפש

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א: שמעתי מהגה"ח ר' שמואל אהרן וובר ז"ל שאצל כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה זי"ע היו אומרים הסליחות לפנות בוקר, רבינו היה מקדים להגיע בשעה שנקבעה לאמירת הסליחות, אך לאחר שהתמלא בית המדרש במתפללים היה קם ממקומו ומסתובב ברחבי בית המדרש, וסוקר בעיני קדשו את המתפללים, לראות שלא חסר אף אחד, רק לאחר שוידא שהכול נמצאים היה ניגש למקומו ופיתח ב'אשרי יושבי ביתך'. מה עמד מאחורי הנהגה זו? אהבת ישראל צרופה. ידע רבינו שאם יאחר אחד המתפללים ויגיע לביהמ"ד באיחור קל, לאחר שכבר אמרו את ה'אשרי' וה'קדיש' תהיה לו עוגמת נפש רבה מכך, אי לכך, כדי למנוע עוגמת נפש מיהודי היה ממתינ' ומתעכב עד שיבוא אחרון המתפללים.

זקני ביקש שאתפלל בנוסח שלו

מספר הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע היה נוהג לעבור לפני התיבה באמירת הסליחות הראשונות בנוסח המקובל מזקנו כ"ק מרן אדמו"ר הרדצ"ש זי"ע.

שנה אחת עלה בדעתו של רבינו לכבד את הגאון הגדול רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין ובעל 'הליכות ישראל' שיעבור לפני התיבה, באמרו כי לרבי ישראל יש קול מעורר ומלהיב לבבות ובכוח תפילתו יתעורר כל הציבור.

וכבר היה כמעט מנוי וגמור בדעתו לעשות כן, אמנם במוצאי שבת לפני אמירת הסליחות נענה רבינו בחדרו: "דער זיידע איז געקומען צו מיר, אז ער וויל מ'זאהל זאגן סליחות מיט זיין נוסח - זקני אדמו"ר הרדצ"ש זי"ע הגיע אליי וביקשני שאתפלל את הסליחות בנוסח שלו..."

המנהג לומר הסליחות 'פארטאגס'

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א: אצל כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה

סליחות, ופתח ואמר: "לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים", ומיד הסיר טליתו מעליו באמרו: "אם לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים איז שוין גענוג (כבר די)", והלך מהתיבה, ונסע לעיר אחרת (מגדל דוד).

נסיעה ללעלוב לזכור ברית'

"בשנת תרע"ב ביקרתי בשטעקטשין, הייתה זו שבת יתרו ובאותה שבת הגיע לעיר גם הרה"ק רבי אלתר מסוסנובצא זי"ע, בן רביה"ק הרא"מ זי"ע. במהלך השבת עלה לבקר החסיד ר' מאיר חזן, נכדו של הרה"ק ר' משה שמואל חזן משטעקטשין, תלמידו של הרבי ר' דוד מלעלוב.

"בתוך שיחתם סח לו ר' מאיר שמנהג היה לסבו, רבי משה שמואל, לנסוע בערב ראש השנה ללעלוב, לסליחות 'זכור ברית' בהיכלא דהרבי ר' דוד זי"ע. פעם אחת היה נוסע בעגלה יחד עם חבורת חסידים לזכור ברית', אך לפתע נשבר אחד מאופני העגלה והם איחרו להגיע ללעלוב כבר אחרי הסליחות.

"בעת ההיא התגורר בשטעקטשין הגאון רבי יצחק בעל 'חוסן ישועות' זצ"ל, אביו של הגאון ר' בעריש מייזליש מווארשא שלא נמנה על עדת החסידים, אחר מעשה זה של שבירת העגלה ואיחור הסליחות פגש את אבי זקני הרה"ק ר' משה שמואל זצ"ל ושאל אותו האם לא היה יותר טוב לשבת בביתו בשטעקטשין, ולומר סליחות עם בני העיר, מלנסוע ללעלוב - לשבור עגלה - וללא אמירת סליחות.

"נענה רבי משה שמואל בהתרגשות: 'הרי על זה כבר אמרו חז"ל בגמרא בר בי רב דחד יומא...' כלומר, וודאי שווה היא הטרחה והעמל, לרבות עוגמת הנפש שארעה הפעם, ולו בשביל להסתופף אפילו רגעא חדא בצל רבינו הר"ד" (הרה"ח ר' מנחם בנימין גלברג ז"ל, זכרון דברים).

"הנשמה לך" - בבית מדרשו של רביה"ק הרדצ"ש

אצל כ"ק מרן אדמו"ר הרדצ"ש זי"ע, החל מכ' אב היו חשים שהנה קרבים ובאים הימים הקדושים, היה זה ניכר בתפילה ובמשך היום כולו, וכשהגיעו ימי הסליחות, כשרבי דוד היה ניגש לפני העמוד לאמירת הסליחות נפל פחד ואימה על כל אחד ואחד מהמתפללים.

וכשאמר רבינו תיבות "הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך", גרם זה לכל אחד ואחד לפרוץ בבכייה, בטוח אני שכל יהודי שהיה אז בבית הכנסת עשה תשובה שלימה מתוך יראה ואהבה, ובערב ראש השנה בעת הסליחות היה זה פחדים נוראים... (מתוך פנקס הזיכרונות של הרה"ח פנחס אליעזר פקשר ז"ל).

יום א' דסליחות - עת רצון לברכה

כתב בספר "שיח זקנים": שמעתי מכ"ק אדמו"ר רבי אברהם שלמה מלעלוב זצוק"ל, פעם אחת בא איש אחד לאבי (כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה') זי"ע כשהתיישב בתל אביב, וסיפר לאבי שהיות ששמע שהגיע לכאן הרבי מלעלוב, על כן בא אליו ברצותו לספר לו איזה עובדא.

וסיפר שבאחת מנסיעותיו של רביה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע אל החוזה הקדוש מלובלין זי"ע כאשר רצה לחזור לביתו לא היה לו כסף לשכור עגלה והלך ברגליו וכאשר ראה איש אחד נוסע עם עגלה שאל אותו אם יוכל לעלות על העגלה, ושאל אותו האיש לאן הוא נוסע? ענה ללעלוב.

אמר לו האיש שהוא נוסע לעיר שרחוקה יותר מלעלוב, אבל עובר הוא דרך לעלוב וישמח לקחת עמו בכרכרתו. ועלה הרבי ר' דוד'ל על העגלה ונסע עימו כשהגיעו ללעלוב, אמר לו ר' דוד'ל "עוד מעט יגיעו ימי הסליחות, על כן בקשתי היות שיש לי כאן בית המדרש תבוא אלי ביום א' דסליחות".

והאיש נסע וחשב בדעתו "עשיתי לו טובה, לקחתי אותו בעגלה לדרכו, ועכשיו מספר לי שיש לו בית המדרש, ושאבא אליי", ולא עלתה על דעתו כלל לבוא ביום א' דסליחות.

ביום א' דסליחות אנשי העיר כבר היו בביהמ"ד בלעלוב, והרה"ק ר' דוד'ל לא נכנס לומר סליחות אלא עומד ומחכה בחדרו, ומזמן לזמן פתח את דלתו והסתכל בבית המדרש הלך וחזור וחזר לחדרו, חיפש את האיש ולא ראה אותו.

ובינתיים האיש הנ"ל לא מצא מרגוע לנפשו בזה שאינו נוסע ללעלוב וע"כ החליט לקום ולנסוע ללעלוב ללא שהיות, כאשר הגיע לבית מדרשו של הרה"ק רבי דוד'ל, פתח רבי דוד'ל את הדלת וראה את האיש הנ"ל, אז ניגש אליו ואמר לו "היום הוא יום א' דסליחות, חיינתי עליכם, עכשיו הוא עת רצון, על כן אני מברך אתכם שאתם וזרעכם ונכדיכם תזכו לאריכות ימים ושנים ולעשירות".

וסיים האיש שסיפר המעשה לאבי הרה"ק (בעל ה'ברכת משה') זי"ע, שהוא נין האיש הנ"ל שנתברך מברכת הרה"ק רבי דוד מלעלוב, ואכן נתקיימה ברכת הצדיק שאבי זקני וזרעו ונכדיו כולם זכו לאריכות ימים ושנים ולעשירות.

לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים

פעם אחת בא רביה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע לאיזה מקום בערב ראש השנה, והכין את עצמו לומר הסליחות בבית הכנסת, והלך למקווה, וגם העולם הכינו את עצמם, ובא לבית הכנסת ולבש הטלית והתחיל לומר

ז"ע נהגו לומר הסליחות באשמורת הבוקר, 'פארטאגס', כמנהג ירושלים, וכך נהג גם בשנים קדמוניות גם **כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע**, אך לאחר שהעתיק את מגוריו לתל אביב, שם היו רוב המתפללים יוצאי פולין שנהגו לומר הסליחות בחצות הלילה, אז החל גם רבינו לומר הסליחות בלילה.

דרכו הייתה שמיד לאחר סעודה שלישית והבדלה שהסתיימה בשעה מאוחרת של מוצאי שבת, היה הולך לטבול במקווה ומיד לאחר מכן אמר הסליחות, לפעמים אף קודם חצות ליל.

מניין 'פארטאגס' בביהמ"ד 'בית דוד'

"אמנם" מציין **הגה"ח ר' יצחק דוד רוטמן שליט"א**, "כל השנים הקפיד רבינו שיתקיים מניין של סליחות לפנות בוקר, 'פארטאגס', כמנהג ירושלים מקדמת דנא, בבית מדרשו 'בית דוד' ברח' בהר"ן (שרבינו קראו בחיבה 'דעם זיידענס' שולאכל' - בית מדרשו של הסבא).

ועד כדי כך, זכורני כי באחת השנים היה רבינו בשבת סליחות במעונו ברח' צפניה בירושלים, ואמר שם את הסליחות במוצאי שבת בלילה, אך פנה אל הרה"ח ר' ישראל קאפ ז"ל וביקשו לדאוג לכך שיתקיים מניין נוסף של 'סליחות' בביהמ"ד 'בית דוד' לפנות בוקר.

והנה בעיצומה של אמירת הסליחות בבית מדרשו הופיע רבינו ז"ע בהדרו בבית המדרש, כדי לחזק העניין (אמנם לו עצמו קשה היה לומר הסליחות בקביעות לפנות בוקר, מחמת סדרי יומו ועבודת קדשו, אך הוא נזהר מאוד לשמר את מנהג ירושלים, לומר הסליחות בשעה זו).

סליחות בציבור

אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע היה אומר הסליחות בציבור רק בסליחות הראשונות ובערב ראש השנה, וכן בסליחות של י"ג מידות בעש"ת.

ממהרים לעשות תשובה

מספר **הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א**:

זכורני, פעם בשוה"ט סעודה שלישית של שבת סליחות, הזדרז מעט רביה"ק ה'ברכת משה' ז"ע בעבודת קדשו עקב אמירת הסליחות הממששת ובאה, ונענה אז: "בשבת הרי אסור למהר, כמו שאומרים בזמירות 'המאחרים לצאת מן השבת', אך למה אנו ממהרים כאן? ממהרים לעשות תשובה..." (בלשו"ק: "שבת טאר מען זיך נישט יאגן, 'המאחרים לצאת מן השבת', אבער צו וואס איילט מען זאך? מ'איילט זאך צו תשובה).

הסליחות מחכות ליהודים

בליל א' דסליחות כשהמתינו הקהל לכ"ק **מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע** לאמירת הסליחות, אמר אדמו"ר ז"ע א: "סאיז שפעט, מען ווארט אויף סליחות? די סליחות ווארטן אויף אונז, זיי ווארטן אידן זאלן זיי זאגן - מאוחר, מחכים לאמירת סליחות? הסליחות

מחכות עלינו, הסליחות מחכות שיהודים יאמרו אותן".

פנה נא אל התלאות ואל לחטאות

מספר **הרה"ח ר' יעקב אשר קאפ שליט"א** (בן הרב החסיד ר' שמעון ז"ל, בעל תפילה בימים נוראים בחצרות קדשנו):

היה זה בימי שבתו של **אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע** בתל אביב. באותן שנים הייתה ארץ ישראל נתונה להתקפות הפידיאין. באחת השבתות אירע טבח מחריד בתל אביב, הפידיאין פרץ דרך הים לתוך תל אביב, השתלט על אוטובוס וטבח בעשרות יהודים, כשלושים הרוגים נמנו באותו אירוע מזעזע.

במוצאי שבת הגעתי לשולחני הטהור של הרבי שאחז עדיין בסעודה שלישית, בדרכי שמעתי על הפיגוע הנורא (אני כבר הייתי לאחר תפילת ערבית) וסיפרתי על כך לכמה מהעומדים בשולחן, הדברים עוררו סערה והגיעו עד לרבי עצמו שקרא לי וביקש לשמוע מה שקרה.

כששמע הרבי על האסון הנורא הגביה את עיניו לעברי וקרא בנהמה, בניגון המרטיט של הסליחות, **"פנה נא אל התלאות ואל לחטאות..."** הזעקה הזו שבקעה מליבו הטהור זעזעה את כל הנוכחים, עד היום היא עדיין מהדהדת באוזני.

הפלא שחזר על עצמו במוצש"ק סליחות

שח **הרה"ג ר' יצחק אייגר שליט"א**: היה זה בירח האיתנים תש"ע, ימים ספורים לאחר הסתלקותו של **כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע** בליל יום הקדוש, באותם ימים שמעתי מפי אחד מזקני ופארי החסידים שליט"א שקונן במר ליבו:

"מיר האבן געמיינט אז מיר זענען געהויבן - חשבנו שאנשים מרוממים אנחנו, כסבורים היינו כל השנים שאנו זוכים לעבור את הימים הטובים והמועדים בהתעלות מכוח עצמנו, אך לא ידענו שהכול הוא מכוחו של הרבי ז"ע, הוא זה שהגביה ורומם את כולנו, הוא הטעימנו טעם של התעלות ורוממות בכל המועדים והזמנים, ועכשיו כשהוא ז"ע נסתלק מרגישים אנו את מצבנו האמיתי..."

אמירה זו שנחרטה בליבנו פותחת שער בבואנו להעלות ולהיזכר בימים הנוראים בצל כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע. אצל רבינו ז"ע לא ראו כמעט פעולות חיצוניות, הוא לא הרבה בדיבורים, לא אמר מוסר, אבל ההשראה העילאית ששררה במחיצתו, רוממה והגביה את כל המסתופפים בצלו טפח מעל הקרקע.

לא אשכח איך במוצאי שבת סליחות, כבר ב'מעריב' של מוצאי שבת כבר הרגשנו שהרבי מוביל אותנו 'אריין געפירט' לאטמוספירה קדושה של הימים הנוראים, אף שהוא לא אמר מאומה, הוא לא היה צריך לומר כלום, הוא הכניס אותנו - את כל הקהל לעולם שלו, וזה היה יותר מכל מילה ואמירה.

והיה זה מחזה מופלא שחזר על עצמו מדי שנה: מוצאי שבת סליחות, העולם מגיע ומתקבץ מרחבי הארץ, רבינו עורך את שולחנו

לסעודת 'מלוה מלכה', מגישים לשולחן קוגל והרינג וכו', וכל האווירה בביהמ"ד שרויה בניחותא ושלווה, ללא כל מתח.

אך הנה, ברגע שהסתיימה הסעודה ורבינו התעטף בטלית ניגש אל העמוד והתחיל רק לומר התיבות 'אשרי יושבי ביתך', באותו רגע כל האווירה בבית המדרש השתנתה ונשערה באחת (עלעקטעריזירט), הקהל כולו נאחז ביראה והתעוררות שאין לתאר, באחת השתנה הכל לבלי הכר.

על השולחן עוד מונחים היו השיריים של 'מלוה מלכה' שהמחישו בדממה את המהפך והשינוי הגדול שהתחולל כאן בן רגע, ההיכל כולו געש ורעש כיורה רותחת, כתלי ביהמ"ד זעקו 'זוחלים ורועדים מיום בואך', כך היה הדבר חוזר על עצמו מדי שנה.

ולאחר הסליחות, כשה'עולם' עבר להגיד 'א' גוט יאהר' לרבינו, היה זה תענוג עילאי רק לעמוד ולהתבונן בעבודת הקודש של רבינו, איך הוא מברך כל יהודי ב'א גוט יאהר', עם כזה חיך מאיר, העין לא שבעה לראות את המאור פנים והאהבת ישראל שקרנו מפניו לכל יהודי העובר לפניו.

אפשר לגשת לסליחות...

מספר **הרה"ג ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א**, משב"ק של **כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע**: היה זה במוצאי שבת סליחות תשס"ט, השנה האחרונה לחיי אדמו"ר ז"ע.

בסעודת מלוה מלכה שהתקיימה לפני אמירת סליחות, נערך גם 'שבע ברכות' לאחד מאנ"ש, לאחר שהסתיימה המלוה מלכה נכנס אדמו"ר לחדרו והחל יושב ומתבונן בדבר מה, ופתאום שאל "הרי לא כיבדו את יהודי נכבד פלוני ב'ברכה' בשבע ברכות".

עם כל המתח ואימת הדין בו היה רבינו שרוי קודם אמירת הסליחות הראשונות, ולמרות הקהל הגדול המצפה בחוץ, כבודו של יהודי היה אצלו מעל הכול, הכול נדחק הצידה. "תקרא לר' שמחה (הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א, נאמן בית רבוה"ק)" הורה לי הרבי.

מיד בהיכנסו פנה אליו הרבי, "יש לי עוגמת נפש על שלא נתנו ברכה ליהודי נכבד פלוני שהסב בשולחן, אני שוקל לכבדו לרדת לפני התיבה לאמירת סליחות..."

כששמע זאת ר' שמחה חווור פניו בידעו כמה יתאכזב הציבור שטרח ובא בהמוניו כדי לשמוע את הרבי יורד לפני התיבה, כבן המתחטא לפני אביו. "והרי כל ה'עולם' טרחו והגיעו כדי לשמוע את הרבי", ניסה לבקש מרבינו לסגת מכוונתו.

"נו" נענה הרבי וביטל את הטענה. "אבל יהודי נכבד זה אינו מכיר היטב את 'נוסח' הסליחות של רביה"ק הרדצ"ש", טען שוב ר' שמחה, טענה זו כבר התקבלה על ליבו של רבינו.

"ניחא, אני אגש" נענה רבינו, "אבל ברצוני שיכבדו אותו לעמוד לצדי באמירת הסליחות, שיעמידו לו סטנדר ליד העמוד להפיס את דעתו", והרבי לא החל באמירת הסליחות עד שלא הביאו סטנדר ועשו כן, או אז יכול היה לגשת לאמירת סליחות...

מתוך רשימות הרה"ג ר' שלמה זלמנוביץ שליט"א, משב"ק של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע: "אצל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע לא היה שייך שיעשה איזה דבר מצוה בלי ללכת קודם למקווה, בין אם היה זה לפני הדלקת נר חנוכה, או לפני קריאת המגילה, וכן לפני אמירת 'סליחות' הלך רבינו, גם כשהדבר עלה לרבינו בקושי גדול לא וויתר על כך.

ועובדא הוה, שנה אחת במוצאי שבת סליחות, המקווה של הקהל לא היה מוכן כדי שיטבלו בו, במצב כזה היה הרבי פותח את דלתות המקווה הפרטי שלו עבור הקהל, ואכן מיד במוצ"ש החליפו המים במקווה של רבינו והחלו לחממם, כדי שיוכלו הקהל לטבול בהם.

באותו השבוע התארך השולחן הטהור 'מלוה מלכה' ונמשך זמן רב, מי המקווה התחממו עוד ועוד עד שנעשו רותחים ביותר, כשחזר הרבי מהמקווה היה כולו חלוש, במשך כמה דקות ישב והתנשם בכבדות, ניכר היה שהטבילה במים הרותחים עלתה לו בקושי ומסירות עצומה, אך עם כל זה הוא לא וויתר על הטבילה לפני הסליחות.

מוסיף הרה"ג ר' שלמה שליט"א על הנהגותיו של רבינו באמירת הסליחות: טרם ניגש רבינו לאמירת הסליחות היה מקפיד להוציא את כל המוקצה מכיסיו (כמו בהושענא רבא) היה מוציא הסיגריות, כספי הפדיונות וכדו', וניגש אל התיבה ללא מוקצה.

למחרת הסליחות הראשונות היה מקפיד לגשת לעמוד לתפילת שחרית כדאיתא בהלכה. ביום ראשון של סליחות היה נוהג להתענות. גם בערב ראש השנה היה יורד לפני התיבה לאמירת סליחות.

זכור ברית' בקבר רחל

מספר הרה"ח רבי שמחה קרקובסקי שליט"א:

שנה אחת בערב ראש השנה נסע כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע לומר סליחות 'זכור ברית' בקבר רחל אמנו ע"ה, והנה באמצע שאמר הסליחות חלף פתאום ישמעאלי אחד מול פניו, באותו רגע הפסיק רבינו מתפילתו ולא המשיך עד שהלך לטבול במקווה וסיים כבר את הסליחות בבית מדרשו בירושלים.

כדלים וברשים דפקנו דלתיך

מתאר הרה"ח ר' יוסף יואל ברזסקי שליט"א:

אמירת הסליחות בערב ראש השנה אצל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע היה מעמד מרעיד לב שלא ישכח מלב. אדמו"ר זי"ע היה אומר את הפיוטים בתחילת הסליחות בשיבון לב עצום שכזה, כאילו הוא החוטא הכי גדול העומד ומתדפק על דלתי הקב"ה לבקש מחילה, לא שייך לתאר זאת, אך הרושם העצום נחקק בליבות כל הנוכחים.

פעמיים זכיתי להשאל לאדמו"ר זי"ע את הטלית שלי (שהרי הבעל תפילה צריך ללבוש טלית שאולה) לפני אמירת הסליחות, וכשהחזירה לי הייתה הטלית רטובה ממש מרוב דמעות שזלגו מעיניו בעת התפילה.

"שבת סליחות" אצל רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע

מספר הרה"ח רבי צבי פוקס שליט"א:

היה זה בשבת קודש פרשת ניצבים - 'שבת סליחות' (כמדומה בשנת תשכ"ח) באותה שבת הגיעו להסתופף בצל כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע זקני וחשובי חסידי קארלין מירושלים, לעשות את 'שבת סליחות' בצל רבינו.

בשולחנו הטהור לביל שבת קודש נענה רבינו וחזר כמה פעמים בסערת נפש על מאמר אביו, כ"ק מרן אדמו"ר הרשנ"ג זי"ע, שאמר על הכתוב במגילת אסתר 'ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם', את"ם אותיות אמ"ת, מי שאוחז במידת האמת בכוחו לגזור ולכתוב על כלל ישראל כל טוב.

ועל זה הדרך הוסיף לפרש רבינו את הפסוק 'אתם ניצבים היום', אתם אותיות אמת, אז מ'האלט בארן אמת - כאשר יהודי אוחז בדרגת האמת, אז 'ניצבים לפני ה' אלוהים', זוכה הוא לעמוד לפני הקב"ה.

באמצע הסעודה הקיש רבינו בידו על השולחן וקרא בקול: "שבת סליחות, שבת סליחות, מ'דארף תשובה טאהן".

בין היושבים בשוה"ט היה הגה"ח ר' אהרן הלטובסקי זצ"ל מגדולי חסידי קארלין שהיה ת"ח עצום, ושאל את הרבי: "רבי, ווי טוה'ט מען תשובה, איך עושים תשובה?"

הביט עליו רבינו והשיב לו: "ווי מהאט גערעדט פריער, אז מ'האלט בארן אמת - איך עושים תשובה? כפי שדיברנו קודם, על ידי שאוחזים במידת האמת".

שוב שאל הגה"ח רבי אהרן את רבינו: "ואיך עושים זאת, וואס טוה'ט מען?" (כלומר איך זוכים להא גופא, להגיע למידת האמת) הביט עליו רבינו בבת שחוק ולא ענה על זה.

ימים ספורים לאחר מכן, למחרת ראש השנה, בצום גדליה, פגשתי את הרה"צ ר' אשר פריינד זצוק"ל, בראותו אותי (הייתי בחור צעיר) פנה לעברי בחביבות "האם עשית תשובה?", נעניתי ואמרתי "שמא תאמרו לי אתם מהי תשובה".

נענה רבי אשר והשיב על אתר: "אז מ'האלט בארן אמת".

בשמעי מפיו את אותם מילים שאמר אדמו"ר ה'ברכת משה' נותר ליבי בקרבי, סיפרתי לו על מה שהתרחש בשוה"ט לביל שבת סליחות, על שאלתו של הגה"ח ר' אהרן הלטובסקי ותשובתו של הרבי והוספתי כי לצערי עדיין לא זכיתי להבין את תשובתו של הרבי, מהו הקשר בין אמת לתשובה.

"אם כן בשביל מה אתה עומד שם, בטיש" סנט בי הרה"צ רבי אשר, "למה לא שאלת..." "אם כך אני שואל אתכם" הרהבתי עוז, "שמא תוכלו אתם להסביר לי מה הכוונה". רבי אשר לא סירב לבקשתי, אך הקדים ואמר: "ראה, אני אסביר לך, אתה לא תבין זאת עכשיו, אתה עוד בחור, אבל אם תחיה עם זה, תבין את זה".

וכך הוא אמר: הבה נתאר לעצמנו שני יהודים, ראובן ושמעון, שניהם יהודים עשירים ואצל

שניהם קורה סיפור דומה, כדלהלן. ראובן הנגיד יושב בביתו ולפתע דפיקות בדלת, בפתח ניצב יהודי לבוש קרעים, 'סליחה, האם אני יכול לאכול משהו, אני רעב', ראובן מביט לעברו וקורא בקמצנות: 'מה אתה רוצה ממני? יש ממול הכנסת אורחים לך לשם'. כעבור שתי דקות נשכח הדבר מליבו.

כעבור שבועיים מתקיימת אסיפה של יהודים נגידים בביתו של ראובן, הם יושבים ודנים על עסקת ענק כשלפתע דופק בדלת יהודי נזקק, הוא ניגש אל ראובן ושואל בקול שמגיע לאוזני כל הנוכחים "יש לך אולי מאה אלף לירות להלוות לי בדחיפות?"

ראובן מבקש להשתמט, וכי מנין לי שהוא יחזיר לי סכום עצום כזה? אלא שאז הוא מבחין במבטיהם של הנוכחים, מלחמה מתחילה להתנהל בקרב.

"אם לא אלוהו לו את הסכום יתחילו החברים להתלחש עליי שאין בידי כסף מזומן, יפסיקו לסחור אתי" מהרהר ראובן לעצמו, כעבור רגע הוא קם ואומר לאותו אדם בחיוך: "אני אלוהו לך את הסכום שביקשת, את כל המאה אלף לירות".

ראובן מושיט לו את הסכום וליבו מתמלא גאווה, "איזה מצוה גדולה עשיתי, הלוויתי מאה אלף לירות"... שהוא השליך מביתו יהודי רעב - את זה הוא לא זוכר, אך את המצוה הזו (שהוא קיים רק כדי לשמור על מעמדו וכבודו בעיני חבריו) זאת הוא זוכר היטב.

גם אצל שמעון העשיר מתרחש סיפור דומה, אלא שהוא בניגוד לראובן קרוב יותר לנקודת האמת, ולכן אינו ממשיך הלאה אלא עוצר ומתבונן במה שקרה כאן, "רגע, איך יכול להיות שאני כזה בעל צדקה גדול, איך זה ייתכן, הרי רק לפני כמה שבועות זרקתי מביתי יהודי רעב ושילחתי אותו ל'בית התבטיל', אז מה פתאום הלוויתי כעת מאה אלף לירות?"

מהר מאוד מתברר לו שהסיבה לחסד הגדול שעשה היא החברים שישבו אצלו בבית באותה שעה. "זאת אומרת", מכה בליבו התובנה "שלא אני עשיתי את החסד, אלא הרבוש"ע שהוא מסובב כל הסיבות, לא עשיתי כלום, הכל הרבוש"ע".

"זה עומק עניינה של תשובה" הטעים רבי אשר באוזניי, "תשובה מלשון להחזיר, להשיב, כשיהודי מחובר למידת האמת, ומחשב את מעשיו לפי האמת, אזי הוא 'משיב' את כל מעשיו ופעלו אל הרבוש"ע, הוא מגיע למסקנה שהכול הרבוש"ע עשה ועושה, לא הוא.

"וממילא, מתוך הבנה זו, הוא שב ומתקרב אל השי"ת ומגיע לידי בחינת 'כגמול עלי אמו', כתינוק היודע שאין בידו לעשות מאומה, כי אם להיאחז באמו שלא ייפול, זהו עניינה של תשובה".

זהו גם הנוסח שלנו

מספר הגה"ח ר' שאול יצחק הורביץ שליט"א: שנה אחת עברתי לפני התיבה אצל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בסליחות של ערב ראש השנה, התפללתי בנוסח המוכר לי מבית אבא, נוסח בית הכנסת 'בתי ראנד' והארכת בסליחות, אך חשתי אי נעימות מכך שאינני מתפלל בנוסח הלעלובאי. לאחר התפילה ניגשתי אל הרבי והתנצלתי שהתפללתי בנוסח של בתי ראנד,

"דאס איז אונזער נוסח אויך - זהו הנוסח שלנו גם כן" החזיר לי הרבי מיד בשמחה ובמאור פנים, מבטל את כל תחושות אי הנעימות כלא הייתה.

שיהא עמלנו בתורה ועבודה

הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך, (מתוך הסליחות). יש להבין דלכאורה איך שיך עמל אצל הקב"ה הלא בדבר ה' שמים נעשו

(תהלים לג, ו), א"כ מהו הפירוש חוסה על עמלך, ואפשר לומר דהנה אדם לעמל יולד (איוב ה, ז), א"כ כל אחד נברא לעמל, רק שיש עמלים בדברים בטלים בעיני העולם הזה, ויש העמלים בתורה ועבודת השי"ת, וזהו חוסה על עמלך, שנוצה שיהא עמלנו בתורה ועבודת השי"ת ולא בשאר עניני העולם הזה. (כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, מוצש"ק כי תבוא - סליחות תשס"א)

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

אמירת סליחות

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו הקדושה, בעל ה'לקוט הליכות' וראש כולל משנת שמעון

א. זמן אמירת סליחות.

א. משכימים לומר סליחות באשמורת הבוקר קודם עלות השחר, לפי שאמרו במדרש [ע"ז ג:] שהקדוש ברוך הוא שט בלילה ב"ח עולמות, ובג' שעות אחרונות הוא שט בעולם הזה, והוא קרוב לנו בכל קראנו אליו באותו זמן. [לבוש סימן תקפא, ובהליכות אבן ישראל ע"ד הביא שאצל הגר"י פירש לא היו מתחילים אמירת הסליחות לפני עלות השחר רק בערב ראש השנה, וקבעו הזמן לפי הענין שיגמרו אמירת הסליחות לפני זמן תפלת ותיקון].

ב. גם מי שאיחר לומר הסליחות עד לאחר שהאיר היום, לא יתבטל מאמירת סליחות, לפי שימים אלו הם ימי רצון. [אלף המגן על המטה אפרים שם סק"ד].

ג. כתב בדרכי חיים ושלום [ס"י תרצו, הגה"ק ממנוקטש זי"ע"א]: מאד היה מקפיד על אותן שאיחרו והתחילו באמירת סליחות בשעות מאוחרות ביום... על כן ראה והתקין להכריז ולהודיע שלא יאמרו סליחות ברבים רק לכל היותר מאוחר עד השעה שבע בבוקר... והיה מזרז שיתגברו כארי וישכימו באשמורת הבוקר במועדם, ויתנו ויכינו לבבם לד' בימי הרצון הללו. [עכ"ל].

ד. גם המלמד תורה לאחרים אין לו להימנע מלהשכים לפאמירת סליחות. [שו"ת שלמות חיים ספ"ח, והגם שנפסק בשו"ע י"ד סי' רמה סי"ז שאסור למלמד להיות עד בלילה יותר מדי שלא יהיה עצל בלימודו ביום, שונה ימי הסליחות שחייבים להשכים בהם בכל אופן].

ה. כתב בערוך השולחן [סי' תקפא ס"ד]: בהרבה מהסליחות נזכר שאמירתנו היא בלילה וקודם עלות השחר, כמו בזעקם בעוד ליל, או באשמורת הבוקר, וכיוצא באלו, ועכשיו שבהרבה מקומות אומרים סליחות בעוד שכבר היום גדול והוא דובר שקרים, ולכן

ידלגו תיבות אלו. [עכ"ל]. מאידך הוראת הגרש"ז אויערבאך היה, שאין צריך לדלג תיבות "שחר קמתי" וכיוצא בזה, לפי שעיקר כוונת האדם בתפלתו הוא על פי לשונו, ובלשון בני אדם אם קם מוקדם מן הרגיל, אומר על עצמו שחר קמתי. [הליכות שלמה ח"א תפלה פט"ו דב"ה סק"א].

ו. אין לומר סליחות ושלוש עשרה מדות קודם חצות הלילה. ויש מקומות שנוהגים לומר סליחות קודם חצות הלילה משעה עשר בלילה. [מטה אפרים שם ס"ב. מאידך כתב במשמרת שלום קדינוב סימן מא או"ד: אותם שקשה להם לעמוד באשמורת לומר סליחות יאמרו בחצות הלילה, ואותם שקשה להם להמתין או שלא יהיה להם מנין, אז יכולים לומר אחר שעה עשירית מחצות היום, היינו בב' שעות שקודם חצות הלילה, וזה למדתי מדברי רבינו הרב בסידור שלו וז"ל: והנה הגם שהזמן המובחר הוא בחצות האמיתי דוקא אעפ"כ אין זה לעכב, אלא תחילת זמנה מתחילת האשמורה התיכונה וכו' ע"ש, ואם כן פשוט דהוא הדין לסליחות, וכן נהגו כמה צדיקים וגדולים, וכמדומה לי כמעט בבירור, ששמעתי מאבא מארי שכן נהג הצדיק מופת הדור מהר"י מרוזין. עכ"ל שם. גם בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ב סימן קה כתב דבשעת הדחק אפשר להתיר לומר סליחות קודם חצות].

ז. הרבה נוהגים לומר סליחות הראשון במוצאי שבת לאחר חצות, ואוכלים קודם סעודת מלוה מלכה. [מנהג מרן הבעש"ט הק' זי"ע"א].

ב. אמירת ברכת התורה לפני סליחות.

צריך לומר ברכת התורה לפני שמתחיל לומר סליחות לפי שמזכירים בסליחות כמה פסוקים. [מט"א שם ס"ב, ומ"ב סי' מז ס"ק כז]. ואם איחר לבוא לבית הכנסת, יש לסמוך לומר סליחות לפני ברכת התורה דמזכירים הפסוקים רק דרך ריצוי ובקשה. [ע"פ מ"ב סי' ו סק"א].

ג. שליח ציבור מתעטף בטלית.

בעת אמירת הסליחות יש להשליח ציבור להתעטף בטלית מפני כבוד הציבור. והמתעטף בטלית בלילה עד כשעה לפני הנץ החמה אינו מברך על העטיפה, אלא נוטל מחבירו טלית בהשאלה ויכוין שנוטלו רק לכבוד ולא לקנותו. [מ"ב סי' תקפא סק"ו. מורי הוראה].

ד. שלא להתחיל אשרי עד שיהיו עשרה בבית הכנסת.

כתב המטה אפרים [שם ס"ח]: אין להתחיל אשרי עד שיתאספו שם עשרה כדי שיוכל לומר אחריו קדיש מיד. ואם אי אפשר להם להמתין עד שיהיה עשרה, לא יאמר קדיש אחר אשרי ומתחילין 'לך ד' הצדקה'. ואם באו עשרה מיד אחר שמסיים אשרי, יאמר איזה פסוקים ויאמר הקדיש. [עכ"ל].

ה. איך ינהג מי שאיחר לבוא לסליחות.

מי שאיחר לבוא לבית הכנסת והציבור אוחז כבר באמצע סליחות, יאמר עם הציבור במקום שאוחזים, ואחר כך ישלים מה שהחסיר. [וכן היה מעשה רב אצל הגאון הסטילער בעל הקהילות יעקב, הובא בארחות רבינו ח"ב ע' קסז].

ו. שלא לומר ביחיד תפלות בלשון ארמי.

לא יאמר היחיד תפלת מחי ומסי ושאר תפילות הנאמרות בלשון ארמי. [ע"פ הגמרא שבת יב: דאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי, ורק בציבור שהשכינה שורה שם אין נוקקין למלאכי השרת, וכ"כ הרבה ראשונים ואחרונים להלכה, מאידך כתב הכף החיים בסי' תקפא ס"ק כז: ומיהו לא ידענא מאי הוי אם לא יבינו המלאכים, וכי מי שלשונו לשון ארמי ושואל צרכיו בלשון ארמי מאתו יתברך אין דבריו נשמעים, והכתוב מי כה' אלוהינו בכל קראינו אליו, ובה נשתבחו ישראל ששואלים צרכיהם מהשי"ת בלי שום אמצעי].

לעילוי נשמת

הרב הגאון רבי **אברהם ברוך זצ"ל**

בן הרב **מנחם מאיר בלז זצ"ל**

רב דחברת ש"ס מאקאווא
חתן הרב הגאון

רבי **נתן יחזקאל**

וויסבילום זצ"ל

דור חמישי לרבינו הק'

בעל ה'נועם אלימלך' זי"ע"א

נלב"ע כ"ג אלול תשי"י
ת.נ.צ.ב.ה

הונצח ע"י נכדו ידידנו הנכבד

איש האשכולות, ידידו רב לתורה וחסידות, מגזע ארלאים ותורשיים, מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשינו ומפארי אנ"ש הגה"ח **אברהם ברוך ורדיגו שליט"א** נר"ו לרבוה"ק זי"ע"א

לכבוד נשמת

הרה"ק רבי **יעקב יצחק זצוק"ל**

מלעלוני ירושלים

בן כ"ק מרן רביה"ק

רבי **שמעון נתן נטע זי"ע"א**

נלב"ע כ"ג אלול תשמ"א

הונצח ע"י נכדו ידידנו הנכבד החשוב

הרה"ח **מאיר בידרמן שליט"א**

מנהל ישיבתנו הק' "מתיבתא דרבי שמעון"

לעילוי נשמת

הרה"ח **קלמן לייב זצ"ל**

בן הרה"ח **שימואל יוחנן זצ"ל**

נלב"ע כ"ד אלול תשנ"ו

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד

הרה"ח **אהרן לוסיטיג שליט"א**

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

סתירת זקנים בנין

אנשים נסעו למז'בוז' לבקש ברכה, רפואה, ישועה...

כשנכנסו לחצרו של הבעש"ט רצה כל אחד להיות הראשון שיזכה להיכנס אל הצדיק ולפרוק מלבו את המועקה.

ר' הירש הסופר ישב וכתב את פתקאות הבקשה, הקוויטלאך, כנהוג וכמקובל. "ברוך בן שרה שושנה לרפואה שלמה" סיים כתיבת פתקה ומסרה ליהודי. הגיע תורו של שמחה הפונדקאי, אך זה רצה לגמול טובה לבעל העגלה שהביאו חנם והניח לו לגשת תחילה.

ניגש לייזר בעל העגלה אל הסופר ואמר "שמי אליעזר בן רחל ובאתי לבקש לא בשביל עצמי, אלא בשביל הקהילה שלנו. ברצוני לבקש ברכה לרפואה לבעל הבית של העיר שלנו".

ומה שמו?

שם אמו אינני יודע, לו עצמו קוראים קאזימיז'. הוא ערל. מדובר בפריץ של העיר שלנו.

פריץ? שאל ר' הירש בפנים מהורהרות ומיד חזר וקרא לשמחה. צרותיו של יהודי עני אינן חשובות פחות משל גוי עשיר. הוא כתב לו קוויטל והכניסו לקודש פנימה. אלא שהבעש"ט קם ממקומו, ניגש אל הפתח וביקש מלייזר בעל העגלה להיכנס.

"הוא בא לבקש בשביל גוי" התנצל רבי צבי הסופר.

"ורחמי על כל מעשיו" ענה הבעש"ט בניחותא, "רחמי של הקב"ה מקיפים את כל הברואים שבעולם. הבה ונשמע מה בפך" פנה אל לייזר. "יסלח לי הרבי הקדוש" התנצל לייזר על שנדחק להיכנס בעוד שמחה נוסעו שוהה בחדר. "באתי לבקש בעד הפריץ שלנו החולה לזקוק לישועה גדולה".

"ספר לי על הפריץ שלך" אמר הבעל שם טוב.

לייזר סיפר על 'הפריץ שלו'. מחסידי אומות העולם. טוב ונדיב לב המעניק ליהודים שבעירו כל טוב. מספק את פרנסתם ביד נדיבה, והעמיד לרשותם חנם מגרשים עליהם בנו את בתיהם ואף בית כנסת ומקווה. תמיד מגן הוא עליהם במסירות. אך בניו אינם כמוהו. בחורים מופקרים ורשעים הם, וממררים את חייו. מרוב צער החל שותה לשכרה עד כי חלה במעיו והחל כוחה דם. אם ימות חלילה, יקומו בניו האכזריים תחתיו ויחשיכו את עיניהם של שונאי ישראל.

כעת פנה הבעש"ט אל שמחה, כאילו אינו מכירו, ובקשו לספר מה מעיק עליו. שמחה סיפר בתמימות כיצד הפריץ שלו יורד לחיו, וביקש עצה.

עצה אתה מבקש? שאל הבעש"ט. "לייזר כבר נתן לך עצה".

"לייזר?" תמה שמחה. "הוא רק דיבר על פריצו החולה".

"הוא סיפר על פריץ ישר וטוב לב שמסביבו

יקבל מחר את הסכום הנ"ל, מושלכים אני ובני משפחתי אל הרחוב".

"עשרים ושמונה זהובים יש לך, אם כן", חיך הבעש"ט במאור פנים, "תן לי את הכסף לצורך פדיון שבויים. לשחרר יהודים מן השבי, מצווה גדולה היא".

שמחה עמד קפוא והמום לרגע. רק לרגע אחד. מיד התעשת והתחזק באמונת החכמים הלוהטת שלו. זוגתו רבקה כמעט התעלפה כשראתה אותו מוסר לידי הרבי את צרור הכסף שהכין למסור לפריץ. בת ישראל כשרה היתה ועל כן לא אמרה מילה. רק קול פריקת עצמותיה הדהד בחלל כאשר פכרה ביאוש את ידיה הגרמיות מרוב עמל. הבעל שם טוב יצא בזריזות בדרכו לפדות את השבויים והפונדקית בכתה חרש. "שמחה. לכל הפחות יכולת לבקש מהרבי שישאר עד למחרת. אילו היה אומר משהו לפריץ, שמחה אני מפחדת, שמחה".

אפילו רבי וולף קיצעס, תלמידו הנאמן של הבעש"ט חש כעין תרעומת כאשר שמע שהבעש"ט לקח מן החוכר את הכסף שהיה מיועד להימסר לפריץ, ולמחרת עתיד הוא להיות מושלך הרחוב. רצה לשאול את רבו אך נרתע מול פניו הלוהבות.

שמחה התגלגל כל הלילה על יצוע הקש שלו חסר מנוחה. בבוקר הגיעו משרתיו של הפריץ הרשע, הוציאו אותם בכוח מן הפונדק והיכו אותו מכות רצח, אפילו על הילדים הקטנים לא חסו ודחפום בפראות חייתיות. את הרהיטים השליכו מן החלונות החוצה. כאשר דעכה המהומה העביר שמחה את רבקה והילדים לאסם ריק של שכן טוב לב, את מעט כלי הבית הניח הפקר בחוץ, והוא עצמו יצא רגלית למז'בוז' לבקש ברכה מהבעש"ט...

את נעליו חלץ, חבל על הסוליות, כאן האדמה בוצית וכאן היא מסולעת. קשרן לענף והפשילן לאחוריו וכך הלך בדרכים כשהוא שקוע במחשבות של צער, עד שהגיע לדרך סלולה והיו אבני החצץ דוקרות את כפות רגליו.

שמע מרחוק טרטור של עגלה ולא הפנה את ראשו להתבונן. ממילא אין בידו אפילו פרוטה לשלם בעד הנסיעה. אלא שהיהודי בעל העגלה לא המתין לו.

"ר' יהודי, מה לך מתהלך בפנים עגומות, עלה על העגלה. להיכן אתה צריך?"

"להיכן שכל היהודים הולכים, למז'בוז'. אבל אין לי לשלם על הנסיעה".

"מישהו ביקש כסף?" התרעם בעל העגלה, "קפץ ועלה, טובים השניים מן האחד, אף אני לשם פני מועדות וחסרה לי חברותא".

עד שבאו למז'בוז' היתה העגלה מלאה ביהודים שאסף לייזר, בעל העגלה טוב הלב.

חיייו של שמחה הפונדקאי מעולם לא היו קלים. הפריץ שהשכיר לו את האחוזה, העמיד לרשותו בית מידות ששימשו כפונדק להאכלת והשקיית עובדי דרכים. בעיקר להשקייתם של גויי נכר הארץ במשקאות חריפים. את דמי השכירות העלה לו מדי פעם, אבל לא טרח להוציא אף פרוטה אחת כדי לסלול לו את הדרך אל ה'קרעטשמע' שלו. וכך היו העגלות שביקשו להגיע אל הפונדק נעצרות בדרך ואופניהם נתקעים בבורות ובשוחות, סרני העגלות היו נשברים, ולכן נמנעו רוב אנשים מלנסוע בדרך המשובשת. פסיק רישא להמעטת הפרנסה, שהרי בלא הכנסת אורחים, אין הכנסה לכיס. מאידך לא נמנע הפריץ מלהעלות את דמי החכירה כפעם בפעם, ובמועד התשלום האחרון, כאשר עמד שמחה בביתו כעני בפתח ולא הצליח לשלם אפילו זהוב אחד, התרה בו חד משמעית כי אם הכסף בסך עשרים ושמונה זהובים, לא ישולם לו עד מחר, יוציא את שמחה מן הפונדק וישליכו החוצה, אותו ואת בני משפחתו.

שמחה התהלך מוטרד ומדוכא כל היום. בצהריים הלך ומכר את הפרה האחרונה שנותרה ברפת בעד עשרים ושמונה זהובים, אף שמחירה היה גבוה בהרבה. פרה חולבת משובחת היתה וכעת נסתם מקור הכנסתו היחיד. לא יהיה מהיכן לחסוך קצת חלב בשביל הילדים, אך לכל הפחות יהיה גג מעל הראש. מחר ילך אצל הפריץ ויתן לו את הכסף.

ומה יהיה הלאה??

המחשבות הטורדניות לא הרפו ממנו אפילו לרגע. ובכל פעם שנעשה לו מר בלב, חשב על הבעל שם טוב. אני צריך לנסוע למז'בוז', חשב ללא הרף. הבעל שם טוב יוציא אותי מן הבוץ, תרתי משמע.

לפנות ערב נשמע מן החצר שקשוק של גלגלי עגלה ונחרתו של סוס. יצא שמחה אל החצר וגילה להפתעתו הרבה כי הבעל שם טוב הקדוש בכבודו ובעצמו זימן עצמו אליו עם תלמידו הקדוש רבי וולף קיצעס. אלכסיי העגלון אפילו לא טרח להתעורר מן הנמנום המתק שאפפו. ממילא לא השגיח בסוס מרגע שעקרה העגלה מחצרו של הבעש"ט במז'בוז'.

רבי ישראל בעל שם טוב ירד מן העגלה, ונכנס לביתו של שמחה החוכר. עוד זה מנסה להתאושש מן ההלם של הביקור הבלתי צפוי ומחפש את המילים שיביעו את מצוקתו בפני הבעש"ט, וזה שואל.

"שמחה, יש לך כסף בבית?"

שמחה לא חשב ונתן למילים לזרום בקילוח מפיו:

"רבי, שלא יקרה לאף יהודי מה שקרה לי. נעשיתי עני ואביון. זה עתה הייתי אנוס למכור את הפרה האחרונה שלי, כדי לשלם לפריץ את דמי החכירה בסך עשרים ושמונה זהוב, אם לא

מתפרנסת עיירה שלמה של יהודים ביד רחבה. יש מקום לעוד יהודי אחד להתפרנס שם. ואתה לייזר, פנה הבעש"ט, קח אותו עם בני ביתו בעגלה שלך אל העיירה שלך."

"העגלה קטנה" העיר שמחה, "אולי ימצא מקום לרבקה והילדים. אך לכלי הבית והמטלטלים לא יהיה מקום."

"מכור אותם" יעץ הבעש"ט קצרות. "וכשתגיע אל העיירה של לייזר צא אל שוק הבהמות וקנה לך בדמיהם פרה חולבת."

ובזאת פנה שוב הבעש"ט אל לייזר, "ואתה אמור לפרץ ובני משפחתו שישתה חלב ויפסיק לשתות משקאות חריפים, ורופא כל בשר ישלח לו רפואה בקרוב."

בדרך חזרה לעיירה עלה בדעתו של שמחה כי בענין הרהיטים שלו אין הדבר כל כך פשוט. כלי עץ ישנים הם והוא היה בטוח שיתפוררו ויהפכו לערמת קורות מרוסקות כאשר נזרקו החוצה מן החלונות. אך למרבה הפלא לא קרה להם מאומה והם נותרו שלמים. הוא אמר אז לזוגתו, "הכל נשאר שלם בדרך נס", ולא חשב על משמעות דבריו. כעת הבין שהקב"ה הקדים רפואה למכה ולא עשה נס לחינם. את הרהיטים קנה משהו בשמונה וחצי זהובים, ולא הסכים להוסיף אפילו פרוטה אחת. לייזר היה קצר רוח ולא הסכים לחכות עד שימצא שמחה קונה אחר. רבקה פכרה את אצבעותיה. "בשמונה וחצי זהובים לא נצליח לקנות אפילו עז". שמחה ניחם אותה. "אם מיטות ישנות של עץ אינן נשברות כשזורקים אותן דרך החלון, שמונה וחצי זהובים יספיקו כדי להביא לנו ישועה."

הם הגיעו לעיירה השניה. שם שיכן אותו לייזר בחורבה ישנה בירכתי העיירה. לאחר שהניחו שם את עצמותיהם יצא מיד שמחה אל שוק הבהמות.

הוא ראה איכר קטן קומה מוביל אחריו פרה קטנה ורזה, מין גמדה. תבנית קטנטונת של פרה. ניגש בהשתאות לראות את הבהמה הזאת.

"זאת היא פרה צעירה, ושמה עגלה רכה?" פנה אל הערל.

האיכר התרגז. "אתה מתבדח, יהודי? יש לה כבר נכדות שופעות חלב."

"הסתבת הקטנה הזאת עדיין נחלבת?" שאל שמחה באי אמון.

האיכר הגוף יישר את גבו, הגביה בגאווה את קצות שפמו ומתח את זרועותיו הקצרות. "גם אני נמוך וקטן, יהודי, אבל אני מספיק ביום עבודה אחד, מה שלא עושים שלושה איכרים גבוהים ובעלי בטן שהם גם עצלנים. פרתי כמו בעליה, קטנה וטובה, ונותנת חלב מלוא הדלי."

"מה מחירה?" שאל שמחה מתוך סקרנות.

"כמה כסף יש לך, יהודי?"

"רק שמונה וחצי זהובים" ענה שמחה בפנים מסמיקות.

האיכר הקטן תפס בידו של שמחה וטפח לתוכה בהסכמה. "מכרתי. הפרה שלך. הב את הכסף."

שמחה משך את הבהמה הקטנה אחריו והחרטה נגסה בו בכל פה. פתי מאמין לכל דבר, מנין לו שלא נפל בידי נוכח. אולי עץ יבש היא זו ואינה מפיקה אפילו טיפת חלב. מה יאמר לרבקה זוגתו...

ואכן, כאשר ראתה את הפרה הגמדה פרצה בצחוק מר. "מוטב היה אילו קנית עז שופעת חלב."

"אבל הבעל שם טוב אמר: פרה."

"וכי לגמדה זו אתה קורא פרה?"

"הבה וננסה לחלוב אותה, הביאי את סיר החלב."

"סיר?" שאלה בלעג מר, "אביא לך את אצבעון הפח שאני לובשת את אצבעי בשעת התפירה שלא תדקרני המחט. האצבעון בהחלט יספיק..."

אבל בשעת הליכתה נכמרו רחמיה על בעלה שישב ליד הפרה ופניו אומללות והביאה את סיר החלב הקטן. התחיל זה חולב את הפרה ומיד נזעק וקרא בהתלהבות "הביאי את הדלי הגדול, יש שפע של חלב."

רבקה חזרה כדי לראות אם בעלה לא יצא חלילה מדעתו, אך כשראתה את הקילוח החזק מנתו לתוך הסיר, רצה והביאה את הדלי הגדול ששימש אותם ברפת שבעיירה הקודמת, לא ארכה השעה וגם הדלי נתמלא עד גדותיו. ריחו של חלב טרי וטוב אפף את כל הבית. הילדים שתנו לרוויה וגם היה די חלב למכור. בדמי החלב השתכר שמחה זהוב שלם, ממנו היה לו להתקין רפת שבה תתגורר "המפרנסת", הפרה הקטנה שופעת החלב...

לייזר הגיע לביתו של הפרץ החולה הנוטה למות. הבית היה נעול ומוגף, ובניו הרשעים של הפרץ התהלכו בו מעשה שליטים. אך מאום לא ירתיע את לייזר בבואו למסור את הוראת רבו. טיפס על הגדר, נדקר בעוקצים חדים כשיפודים שהיו בראש הגדר. כלבים מגודלים באו ונבחו עליו, חושפים את שיניהם הגדולות, אך הוא הצליח לברוח מהם ולהגיע ברוב תושייה עד חצר השינה של הפרץ.

"הפרץ חולה אנוש, לך מכאן" טרקו המשרתים את הדלת לפני חוטמו. אך לייזר לא נכנע. הוא צעק מבחוץ "פרץ נאור ורב חסד. נסעתי בשבילך אל הראבין הקדוש. הזכרתי אותך לפני, הרבי אמר שתפסיק לשתות יין שרף ותשתה רק חלב וכל גופך יתרפא, רק חלב, פרץ נאור."

בנו של הפרץ רץ אליו עם שוט בידיו, אך הפרץ עצר בעדו וביקש שליידר יגש אל מיטתו.

בעת ההיא כבר התפרסם שמו של הבעש"ט גם בין הנכרים כפועל ישועות ומשדד מערכות הטבע. הפרץ ציית לעצתו. את יין השרף יצקו אל בור השופכין. הוא החל שותה רק חלב, והדימום שבמעיו פסק.

מצבו של הפרץ הלך והשתפר בהדרגה עד שחזר להלך על רגליו וכעבור זמן קצר שוב רכב על סוסו. הוא שתה רק חלב ולא נגע ביי"ש.

בוקר אחד כאשר הביא לו המשרת את כד החלב, גמע הפרץ מעט ומיד רקק בסלידה. "טפו, טפו, החלב מקולקל" קרא בגועל.

המשרת המבוהל התנצל והביא חלב אחר, אך כל החלב שבביתו של הפרץ הדיף ריח מבאיש. הביאו לו חלב מן השכנים ובכל חלב שהביאו לו חש ריח נורא וטעם של דגים מקולקלים.

לפי שרפואתו היתה שתיית חלב, לא פסקו מלחפש לו פרה אחת שתתן חלב טוב. אך כל הפרות שבעיירה לא ישרו בעיניו של הפרץ שהתרוצץ כל היום כמשוגע וטען "החלב מקולקל, החלב מקולקל, הביאו לי חלב טוב."

לבסוף הגיעו אל ביתו החרב למחצה של שמחה. כשראו את הפרה הגמדה כמעט פסחו עליה, אך שמחה התעקש וביקש מהם להביא ספל אחד אל הפרץ.

"מהיכן הבאתם את החלב הזה" צהל הפרץ, "סוף כל סוף חלב אני שותה ולא מים באושים."

מאותו יום ואילך הביאו המשרתים את חלבה של הפרה הקטנה הישר למטבח של הפרץ, וכך הלכו והתהדקו הקשרים שבין שמחה, המגורש מעיירתו בעטיו של פריצו הרשע, לבין הפרץ חסיד אומות העולם. ככל ששתה זה מחלבה של הפרה הקטנה, הרגיש שבריאותו מתחזקת.

כדי לשפר את איכות החלב, העמיד הפרץ לרשותו של שמחה כרי דשא נרחבים בהם תוכל הפרה לרעות עשבים כאוות נפשה. מכאן והלאה החלה קרנו של שמחה מתרוממת. הפרץ מינה אותו כמנהל עסקיו לאחר שנוכח ביושרו ונקיון כפיו, בשלב הבא השליטו על אחוזות גדולות בעיירה וסוף דבר הפך את שמחה לפרץ בזכות עצמו, השולט על אחוזות רחבות ידיים ומשכיר בתי מרזח.

לאחר כמה שנים השיא שמחה 'הפרץ היהודי' את בתו לתלמיד חכם, ובאותה חתונה נכח גם רבי וולף קיצעס שתמה כיצד מגיע יהודי למדרגה כזאת של עושר וכבוד. הוא שמע משמחה את כל המעשה ונזכר שפעם בכה לפניו כאשר הבעש"ט לקח את פרוטותיו האחרונות לפדיון שבוים. "סתירת זקנים בנין" מלמל רבי וולף בהשתאות. "מורי ורבי הבעש"ט הורידך עד לתהום, כדי שתעלה משם עד לשמים."

"ויזהר מאוד לשלם כל מה שנדר בעניני צדקה קודם לכן"

(סידור נהורא השלם, דרך חיים דיני ערב יום כפור)

מבקשים אנו מכל אלו שהנציחו את שמחתם בהגליון לזיכוי הרבים וטרם שילמו את נדבתם נא לשלם בהקדם

בגדר מצות הקהל

לעילוי נשמת זקני הרב הגאון רבי **אברהם ברוך זצ"ל** בן הרב **מנחם מאיר בלז** זצ"ל רב דחברת ש"ס מאקאווא

חתן הרב הגאון רבי נתן יחזקאל וויסבלום זצ"ל דור חמישי לרבינו הק' בעל ה'נועם אלימלך' זיע"א נלב"ע כ"ג אלול תשי"ז ת.נ.צ.ב.ה

הוא הדין שפטור ממצות הקהל. וע"כ העלה שאין חייבים בהבאת טף בהקהל רק טף שיש להם קרקע, ועיי"ש שנדחק למצוא טף שיש להם קרקע. ועי' גם בנודע ביהודה (מהדו"ת או"ח סימן צד) שמחמת קושיא זו הוכיח דלא קיימא לן כרב אמי, אלא אף מי שאין לו קרקע מכל מקום חייב בראיה [וכן בהקהל], עיי"ש בדבריו. ומבואר מדבריהם שגדר מצות הבאת הטף הוא ש'הטף חייב להיות במקום הקהילה' [והאב או הב"ד מחוייבים לדאוג לטף שיוכלו לקיים חיובם, ולהביאם למקום הקהילה], ולכן ס"ל שהטף צריך להיות בגדרי החייבים להיות במקום הקהילה.

ולכאורה דבריהם צריכים ביאור, שהרי אין גדר מצות הבאת הטף שהטף חייב להיות במקום הקהילה, אלא גדר מצות הבאת הטף שהאב חייב להביאו, [ומה שהטף צריך להיות במקום הקהילה, היא משום שאל"כ האב לא קיים חיובו], ואם כן מה לי אם הטף בגדרי החיוב או לא, די לן שהאב בגדרי החיוב. שוב מצאתי כדברי בשפ"א (חגיגה שם) וז"ל: בספר טורי אבן מקשה דהטף אין להם קרקע, עיין שם דפשיטא ליה דבאין להם קרקע פטורין, ובעיני פשוט דהחיוב היא על מביאיהם, מה לי אם אין להם קרקע. וכן כתב במנחת חינוך (מצוה תריב), עיי"ש.

עוד יש לדון בדין טף חרש סומא או חגיר. במנחת חינוך (שם) כתב: והנה הטף לא נצטוו דלא בני צווי ניהו, אך נצטוו להביאם כמבואר בגמרא טף למה באין כדי ליתן שכר וכו'. ונראה כיון דהמצוה על המביאים דכך גזה"כ, אף אם הטף חרש או סומא או חגיר דבגדלותו פטור, מכל מקום עתה כשהוא טף דהמצוה על המביא חייב להביאו, ולא דמי לראיה דקטן חרש וכו' פטור דבגדלותו פטור, שם מחמת חינוך דרבנן, לכן אם בגדול לא מחייב, אינו חייב בחינוך, אבל הכא דגזה"כ להביאו, אף דבגדול לא מחייב בעצמו, מכל מקום כל זמן שהוא בכלל טף חייבים להביאו, כן נראה ברור, עכ"ל.

וכן בשפ"א (חגיגה שם) כתב וז"ל: טף למה בא לתת שכר למביאיהם, נראה דהיא בלי טעם כיון דלמען ישמעו ולמען ילמדו לא שייך בהו, ואם כן צ"ע בטף חגירין וחרשין ואילמין דנראה גם כן לחייב אותם, כיון דבלאו הכי לא שייך בטף שמיעה ולימוד, הגם דיש לומר הטעם שחייבה תורה להביאם משום דקטן אתי לכלל שמיעה כשיגדל [וזה לא שייך בחרש ואילם], מכל מקום מנא לן לחלק בהכי, אכן בספר

להבאת בניהם אשר לא ידעו דישמעו ולמדו **ליראה**, ומשמע דאירי בבנים שיכולים לשמוע וללמוד, ולא בקטני קטנים (כן הקשה במהרש"א (ח"א חגיגה שם) וכן הקשה באור החיים הק' (דברים לא, יג)).

ועיין עוד בשפ"א (וילך תרל"ד) וז"ל: טף למה באין לתת שכר למביאיהן. וקשה ממה נפשך אי אין תועלת בזה, מה שכר על זה.

ועי' בכלי יקר (שם יב) שכתב וז"ל: הקהל את העם האנשים והנשים והטף. אמרו חז"ל (חגיגה ג.) אנשים באו ללמוד, נשים לשמוע, טף למה באים ליתן שכר למביאיהן. משמע מזה שמדבר בטף שלא הגיעו לחינוך, דאם לא כן לא הוצרכו לטעם ליתן שכר וכו', **וזה דוחק גדול כי זה דומה כאילו צוה שישאו עליהם משא מעצים ואבנים לבית ה' כדי ליתן שכר למביאיהם.** ולפי פשוטו מדבר בטף שכבר הגיעו לחינוך, כמו שנאמר למען ישמעו אלו הנשים, ולמען ילמדו אלו האנשים, ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו זה טף שהגיע לחינוך, עכ"ל.

ועי' בשיר מעון (הודפס בסוף תורת משה חת"ס פר' וילך ד"ה הקהל) שהקשה דאם רצה ה' ליתן שכר יכל לצוות להביא הבנים הגדולים בשביל זה, ואמאי בעינן להטריח הקטנים, עוד הקשה דלא מצינו מצוה שכל ענינה בכדי ליתן שכר ללא כל תכלית.

ועי' גם בגור אריה על פסוק זה שכתב: וקשה, למה הוצרכו לומר כך 'ליתן שכר למביאים', שמא גם כן הקטנים באים ללמוד, דהא בודאי קטן יכול ללמוד תורה, ומצוה עליו ללמוד. והאי 'טף' איירי בקטן שיכול ללמוד, דאי לאו הכי, היכי נאמר 'ליתן שכר למביאים', **מאי שכר למביאים יש כאן, דתינוק קטן שאינו יכול להבין מה יעשה שם.** ואם כן איירי בקטן שיש לו דעת, ואם כן מאי קשיא 'למה טף באו'.

מחלוקת אחרונים האם החיוב על הטף או על האב

ולבאר הדברים יש להקדים מה שיש לדון במצות הבאה הטף האם הטף צריך להיות בגדרי החיוב או לא, וכדלהלן:

הנה בפ"ק דפסחים (ה.) א"ר אמי מי שאין לו קרקע פטור מן הראיה. עוד בגמרא (חגיגה ג.) ילפינן בגזירה שוה 'ראיה ראיה' שהפטורים ממצות הקהל פטורים ממצות ראיה. ובטורי אבן (חגיגה שם ד"ה כד) כתב שהוא הדין הפטורים ממצות ראיה פטורים ממצות הקהל, וכיון שמי שאין לו קרקע פטור ממצות ראיה,

בפרשתן (דברים לא י-יג) (י) 'ויצו משה אותם לאמר מקח שבע שנים במעד שנת השמיטה פחג הספוט: (יא) בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם: (יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך, אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת: (יג) ובניהם אשר לא ידעו ישמעו וילמדו ליראה את ה' אלקיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה אשר אתם עבדים את ה' ייחדו שמה לרשתה: שנצטוו ישראל במוצאי חג הסוכות של מוצאי שנת השמיטה יתאספו כל ישראל אנשים נשים וטף בביהמ"ק ויקרא לפניהם המלך בתורה.

דברי הרמב"ן בזה באיזה טף איירי

ויש לברר בענין הטף שנצטוו להביא באיזה טף מיירי, האם מיירי אף ביונקי שדיים, או בגדולים בגיל שחייבים לחנכם, או עכ"פ קרובים לגיל חינוך.

ועיין ברמב"ן (שם יב) שעמד על שינוי הלשון בפסוקים, דבתחילה (פסוק יב) כתיב **למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו** ומשמע שבעת השמיעה לומדים, ואילו אח"כ (פסוק יג) כתיב **ישמעו ולמדו ליראה** משמע ששומעים עכשיו ורק בעתיד ילמדו. וביאר דבתחילה איירי באנשים ונשים שבשעת השמיעה לומדים, אמנם אח"כ איירי בבניהם אשר לא ידעו [דהם הטף שנאמרו בתחילה], הם רק למדו ליראה בעתיד כי עתה אינם יכולים ללמוד, אבל מכל מקום איירי בקטנים המבינים שקרובים להתחנך, ובגדולתם יבינו מה ששמעו בקטנותם.

אמנם שוב ציין לדברי חז"ל (חגיגה ג.) האנשים באו ללמוד, והנשים באו לשמוע, והטף למה באו, לתת שכר למביאיהם. ומשמע שהבינו חז"ל שאיירי אף בקטני קטנים דבאים רק כדי ליתן שכר למביאיהם ואינם שומעים כלל, דאי לאו הכי, איכא טעמא רבה להביאם בכדי שישמעו ולמדו לעתיד, ומדהוצרכו ליתן טעם כדי ליתן שכר למביאיהם, על כורחך דאיירי בקטנים שאין להם תועלת אישית מההגעה, ועליהם לא מתאים לכתוב ישמעו ולמדו, עכ"ד.

קשה על דברי חז"ל שטף באו כדי ליתן שכר מלשון הפסוק ושאר תמיהות המפרשים בזה

ויש להבין דברי חז"ל, הרי הפסוק נתן טעם

1 עיי"ש שכתב 'והנה התוס' פוסקים כרבי אמי דמי שאין לו קרקע פטור מראיה. וראיתי בטורי אבן שהקשה אם נאמר דטף מצוה על אביו [ולא על ב"ד] הא אין לו קרקע, ותיירץ דיש לו בירושה מצד האם ע"ש. ולפמש"כ אף הפטורים בגדלות מכל מקום מחמת [שכעת הם בגדר] 'טף' חייב המביא, אם כן אין קושיא כלל' ע"כ. ועיי"ש שכתב עוד 'ונראה דתיכף שיצאו מכלל נפל או בנוולד שרוב חדשיו כלו חייב במצוה זו'. ועי' באחרונים (עי' באריכות בזכר למקדש לאדר"ת) שהקשו מנ"ל הא, אמנם עי' רש"י (מגילה ה. ד"ה חגיגה) שמשמע אפי' קטנים שאינם יכולים לילך צריך להביאם להקהל. [וע"ע שפ"א ליקוטים (פר' דברים) בביאור מילת 'טף' בשם הפסיקתא].

דברי הרמב"ן בפרשת נצבים דטפכם היו כדי ליתן שכר למביאים כמו בהקהל

והנה בריש פרשת נצבים כתיב 'אֲתֶם נִצְבִּים הַיּוֹם בְּלִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם וְאֵשׁ יִשְׂרָאֵל טַפְכֶּם נִשְׂיָכֶם וְנִשְׂיָכֶם וְנִשְׂיָכֶם מִחִנֵּה מִחִטָּב עֲצִידָה עַד שֹׁאֵב מִיָּמִיד לְעִבְרָה בְּבִרְיָה ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבְאֲלֹתוֹ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֵיכֶם כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם וְכו' וְלֹא אֶתְכֶם לְבָדְכֶם אֲנֹכִי כָרַת אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת הָאֱלֹהִים הַזֹּאת כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנֶה פֹה עִמָּנוּ עִמָּד הַיּוֹם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֶת אֲשֶׁר אֵינָנו פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם'.

ויל"ע בטף הנאמר בפסוק באיזה טף איירי, אי בגדולים, או בקטנים ממש כמו בהקהל, ועי' ברמב"ן (שם) שביאר הציווי להביא את הטף וז"ל: והביא שם הטף, להביאם בברית, כי אפילו עם הדורות העתידיים יכרות ברית, או כדי לזכותם כטעם שאמרו בהקהל (חגיגה ג).

ולכאורה משמע מדבריו דלא כמו שנתבאר לעיל, שהנה כתב (בפירוש השני) שענין הבאת הטף בברית כדי לזכותם כמו בהקהל, ולכאורה שני ענינים נפרדים הם, הקהל ענינו שהאדם עצמו בא להתחזק בדת ואם יביא את כל כוחותיו יתחזק יותר בדת, אבל ברית הוא ענין שנעשה בידי שמים, ומה שייך שאם יביא כל כוחותיו יותר יתחזק בזה.

חיזוק הדת של המביאים היה ע"י שהטף נמשכו לעבודתו ית'

אלא הנה בשפ"א (וילך תרל"ד) ביאר ענין ליתן שכר למביאיהם כדלהלן: שנינו שכר מצוה מצוה, והיינו שאין אדם יכול לעשות מעצמו איזה מצוה בלא עזר עליון, אך כשאדם רוצה וטורח לעשות מצוה, 'שכר [רצון עשיית ה] מצוה, מצוה' היינו שהשי"ת נותן לו שיוכל לעשותה. ועי' הקושיא הטף למה באו, הרי הטף אינו רוצה וטורח לעשות מצוה, וא"כ מה יועיל טירחת הטף שיזכו ע"י למצוות. ותרצו 'ליתן שכר למביאיהן' שטרחת האב ורצונו להמשיך את טפיו לעבודתו ית' היא גורמת שכר שיתן השי"ת הארה לבניו, עכ"ד.

ויש לומר שמה שנתבאר לעיל שהבאת הטף בהקהל היא בשביל חיזוק הדת של האב, נעשה ע"י שמביאם ובכך גורם שבניו הקטנים נמשכים לעבודתו ית' [ובזה דווקא מתאספים כל כוחותיו לעבודתו ית'], וזה עומק דברי חז"ל 'ליתן שכר למביאיהן' שע"י טירחת האב הבן זוכה, וזכיות הבן הוא עצמו זכיות האב, (שם) הבן לא היה נמשך אף האב לא היה מתחזק בדת).

וממילא חזינו בהקהל שני ענינים, א. שכשהבן נמשך לעבודתו יתברך הרי זה מחזק דת האב. ב. שע"י טירחת האב שבניו יתמשכו לעבודתו ית' בניו מקבלים הארה בנפשם. ולפי"ז ניחא דברי הרמב"ן ששייך בענין הברית בפרשת

ולמען ילמדו ויראו את ה"א' ואמרו חז"ל אנשים ללמוד, חזינו דמטרת המצוה היא לימוד התורה, ואיך כתב הרמב"ם דאין המצוה ללמוד, אלא להתחזק בדת.

והנראה בזה דהנה עי' ברמב"ן (דברים לא יב) שכתב: למען ישמעו ולמען ילמדו, האנשים והנשים, כי גם הן שומעות ולומדות ליראה את ה', עכ"ל. וחזינו בדבריו דלא איירינן הכא בלימוד התורה והמצוות, אלא בלימוד ושמיעת המוסר שבפרשיות אלו המביא ליראו את השם אלוהים. וכן כתב רש"י (סוטה מא. ד"ה ושמע) בביאור ענין קריאת הקהל וז"ל 'שמע, קבלת מלכות שמים. והיה אם שמוע, קבלת עול מצוה. וכן ברכות וקללות, קבלת בריתות של תורה. ומשמע לרבים עשר תעשר כי תכלה לעשר, מפני שהוא זמן אסיף ומתנות עניים והפרשת תרומות ומעשרות'. ומבואר שאין הקריאה ללימוד המצוות אלא לחיזוק הדת וכדברי הרמב"ם. וכן הביא בליקוטי יהודה בשם האדמו"ר האמרי אמת זצוקל"ה שעיקר מצוות הקהל להביא לידי ירא'ש, כמ"ש למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה"א.

ולכך אתי שפיר דברי הרמב"ם שמטרת הקהל להתחזק בדת, אע"פ שלשון הפסוק וחז"ל הוא אנשים ללמוד, דכוונתם הייתה ללימוד ליראה.

לדבריו יבואר שנצטוו להביא קטני קטנים להתחזקות האב,

ולפי הנ"ל שענין מצוות הקהל היא להתחזק בדת, יש לבאר שמצוות הבאת הטף הוא משום שיתחזק 'האב' בדת ע"י שיביא את אשתו ובניו הקטנים וקטני קטנים, וכדכתב השפ"א לגבי מצות נר חנוכה (חנוכה תרל"ד ליל ה) וז"ל 'מצות חנוכה נר איש וביתו. וקשה מה נשתנה מכל המצוות ומה ענין המצוה להבית. ויל"כ כי בהתאסף כל כחות האדם וב"ב השייכין אליו יוכל לקיים המצוות בשלימות יותר. וכו', ולזאת צריך האדם ליקח עמו כל התלוי בו. וכן בגלות מצרים שירדו יעקב ובניו, כתיב איש וביתו באו, שהכינו עצמם בקבלת מסירת נפש וכל אשר להם לרצונו ית'. עיי"ש.

וזה הפי' במאמר חז"ל ליתן שכר למביאיהם, דע"י שמביא את כולם עוזר לו להתחזק, והוא הוא השכר דמביאיהם, שמתחזק בדת.

ובזה יבואר מה דבמתן תורה לא נצטוו במצוה זו

ובזה יבואר מה דבקבלת התורה לא נצטוו להביא את הטף ליתן שכר למביאיהם, דשאני התם דבאו ללמוד ולקבל תורה ומצוות. ובה לא שייכי טף דאינם יכולים ללמוד, משא"כ הכא דבאו להתחזק צריכים להביא את כולם, דחיזוק הוא דווקא ע"י אסיפת כל כוחות האדם וכל התלויים בו.

טורי אבן מקשה דהטף אין להם קרקע, עיין שם דפשיטא ליה דבאין להם קרקע פטורין, ובעיני פשוט דהחיוב היא על מביאיהם מה לי אם אין להם קרקע, מכל מקום בחרש ואלם צ"ע קצת, עכ"ל.

ולשיטתייהו אזלו שגדר חיוב הבאת הטף אינו שהטף חייב להיות במקום הקהילה וכו"ל, אלא האב חייב להביאו וכלשון הגמרא, וע"כ מה לי אם הטף בגדרי החיוב או לא. אלא שהשפ"א נסתפק אולי חרש ושוטה מגרע אף בגדר טף, דכמו שמגרע בגדלות כך מגרע בקטנות, ואין חייבים להביאו, והמנ"ח פשיטא ליה שחרש ושוטה אינו מגרע בגדר טף, וחייבים להביאו.

ביאור גדר מצות הקהל ע"פ דברי הרמב"ם דאין ענינו לימוד אלא לחזק דת האמת

ולדברי האחרונים שגדר מצות הבאת טף בהקהל אינו שהטף חייב להיות במקום הקהילה, אלא האב חייב להביאו. יש להסביר גדר חיוב זה מהו, ומה טעמו. עוד יש להסביר שבפשיטות ענין הקהל שהמלך מלמדם תורה והמצוות וכדברי חז"ל אנשים ללמוד, וא"כ צ"ב מאי שנא במצוה זו שנצטוו להביא טף, ממתן תורה שהגיעו ללמוד את התורה מפני הגבורה, ולא מצינו צווי כעין זה להביא את הטף ליתן שכר למביאיהם.

ויעויין ברמב"ם (חגיגה פ"ג ה"א) וז"ל: מצות עשה להקהיל כל ישראל אנשים ונשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותן במצות ומחזקות ידיהם בדת האמת וכו'. ובהמשך דבריו (הלכה ו) כתב: וגרים שאינם מכירין, חייבין להכין לבם ולהקשיב אזנם לשמוע באימה ויראה וגילה ברעדה כיום שניתנה בו בסיני, אפילו חכמים גדולים שיודעים כל התורה כולה חייבין לשמוע בכוונה גדולה יתרה, ומי שאינו יכול לשמוע מכיון לבו לקריאה זו, שלא קבעה הכתוב אלא לחזק דת האמת, ויראה עצמו כאילו עתה נצטוה בה ומפי הגבורה שומעה, שהמלך שליח הוא להשמיע דברי הא-ל, עכ"ל.

ומבואר בדבריו דאין מצוות הקהל כלל מטעם לימוד התורה, אלא לחזק עצמו בדת, ולכך אפילו חכם גדול שיועד את כל התורה מחוייב לשמוע, וכן מי שאינו שומע [היינו שאין לו שמייעה טובה והוא כבד לשמוע, אי נמי אפילו שהוא שומע יפה מקרוב עתה הוא במקום רחוק ובמקום שאינו יכול לשמוע (לח"מ)] או גר שאינם מבין יכוון לבו ויתעורר מעצם המעמד.

ביאור דברי הפסוק למען ילמדו שהכוונה ללימוד ירא'ש

אמנם אכתי דברי הרמב"ם צריכים ביאור, דהרי בפסוק נאמר הקהל וגו' למען ישמעו

2 ועי' כע"ז בפנים יפות במצות הקהל וז"ל 'האנשים והנשים והטף וגו'. פירש"י והטף למה באו לתת שכר למביאיהן, ענינו דלא מצינו בכל התורה מצוה על הקטנים אפילו אם יודעים להבין, אף דכתיב בפרשת נצבים ג"כ טפכם נשיכם, י"ל דהתם שאני כיון דכתיב את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה, וכל שכן לפי מה דאיתא בזוהר (לך דף צא.) את אשר איננו פה דהיינו כל הנשמות שיוולדו היו בשעת הברית, וזה שכתוב דאפילו אותן אשר איננו בעולם אפילו הכי פה אתנו עומד היום, אם כן כל שכן טף שכבר נולדו, אבל הכא לא שייך מצוה בקטן אפילו אם היה שייך בהם למען ישמעו ולמען ילמדו'.

הטף, היה מקום לומר שהטף אינו מקבל הארה
לנפשו והבאתו רק לחזק את האב ע"י טרחתו
להביא בנים, אך בברית חזינו שטרחת האב
אינה לחזק את האב, שהרי הברית נכרתת בידי
שמים, ועל כורחך הבאת הטף לפעול הארה
לנפשותם, וממילא ידעו שאף בהקהל הטף
מתחזק בדת ע"י שהאב מביאו, וחזוק הטף
בדת הוא גורם שהאב יתחזק בדת.

ומעתה א"ש, שבבית הכנסת אין ענין הבאת
הטף לחזוק האב, וענין הבאת הטף לבית
הכנסת לחזוק הטף, ועיקר המקור שע"י הבאת
הטף מתחזק, הוא מענין הברית, וע"כ
הברייתא הביאה את פרשת נצבים, אך ע"י
ענין ברית גם בהקהל רואים זה, וניחא דברי
תוספות שלמדו ענין הבאת הטף לביהכ"נ
מפרשת הקהל.

דצריכים לטעם ליתן שכר למביאים, כפי השני
של הרמב"ן. אמנם שמא יש לדחות דממה
שכתבה הברייתא רק בנות קטנות ולא בנים,
משמע דלבנים יש סיבה לבוא ללמוד אבל
לבנות ליכא, ואיירי בגדולות יותר, ועיין.

ועי' תוס' חגיגה (ג. ד"ה ליתן שכר) שלמד להביא
בנים ובנות לבית הכנסת מחיוב הבאת הטף
שנאמר 'בהקהל', ועל כורחך איירי בקטנים
ממש שנאמר עליהם שבאו כדי ליתן שכר
למביאים, וא"כ צ"ב על המסכת סופרים אמאי
לא הביאו גם פסוק דהקהל.

עוד צ"ב דאי מצות הבאת הטף בהקהל שיתחזק
האב, וזו הכוונה ליתן שכר למביאיהם, מה
שייך למילף מהתם להביא בנים לבית הכנסת.
ולפי הנ"ל שאם רק בהקהל היה דין הבאת

נצבים עניין הבאת הטף ליתן שכר למביאיהם,
שע"י טרחת האב להביא הטף לעבור בברית,
הטף זוכה לעבור בברית.

דברי המסכת סופרים בענין הבאת הטף בברית

שוב מצאתי דתניא במסכת סופרים (פרק
יה"ח ה"ח) ביום שהושיבו ר' אלעזר בן עזריה
בישיבה פתח ואמר **אתם נצבים היום כולכם**
וגו', טפכם נשיכם. אנשים באים לשמוע, נשים
כדי לקבל שכר פסיעות, טף למה בא, כדי
ליתן שכר למביאיהן. ומכאן נהגו **בנות ישראל**
קטנות לבא לבתי כנסיות ולבתי מדרשות כדי
ליתן שכר למביאיהם. וחזינו מהברייתא להדיא
דהטף הנאמר בנצבים איירי בקטנים ממש

אור חדש על ציון התאיר

נוסח התפילה של רביה"ק הרדצ"ש זיע"א מאיר מחדש באור יקרות

בעידודו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, לאחר רוב עמל וזיעה ווצא לאור עולם **נוסח התפילה לראש השנה** בנוסח המסור לנו דור דור מאת רביה"ק הרדצ"ש זיע"א.

הנוסח מבוצע בטוב טעם ודעת ע"י הרה"ח ר' אליעזר טלרשטיין שליט"א, אשר למד הנוסח מס' כ"ק מה"צ ר' שמואל עוזר קאמף זצוק"ל, חדב"ז כ"ק מרן רביה"ק ח'רפת משה זיע"א.

בליווי מקהלה ובלי זמר בחן ובנעימות

הציבור מתבקש שלא להעתיק את החומר בשום צורה שהיא, מחמת ריבוי ההוצאות, ושארית ישראל לא יעשו עוולות.

ניתן להשיג במחיר 50 ₪ בעמדה מיוחדת בהיכל ה'שאסער' במעמד אמירת פליחות 'במוצאי מנוחה'.

כרכת מל טוב חמה ולבנית
לידינו הנכבד והנעלה האי גברא רבה, המופלא והמופלג בכל מכמני התורה, חריף ובקי טובא, צנא מלא ספרא, ידיו רב לו לאסוקי שמענתא אליבא דהלכתא, יורה דעה ויבין שמועה, מורה ודאין לעס סגולה ומסור בלב נפש לקהילתנו הק', פה מפיץ מרגליות, מרבה לילות כימים בהרבצת תורה

הרה"ח האן רבי יצחק אייגר שליט"א
רב ומו"צ בקהילתנו הק' וראש כולל "מתיבתא דרבי שמעון" וכולל הוראה "זכרון יחזקאל" בבית מדרשו בב"ב ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפארי דוד יהודה שליט"א
ולמחותנו ידידנו הנכבד

הרה"ח חיים אלכסנדר עסטריינער שליט"א
ר"מ בישיבת 'אוהל תורה' לונדון לרגל שמחת הולדת הנכדה הגינה בת אצל בנו נכו חתנו האברך החשוב לן בעומקה של תורה

הרה"ח אהרן הי"ד
יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הקידושא רבה בשב"ק בבית מדרשו קדושת שמעון לונדון

כרכת מל טוב חמה ולבנית
לידינו הנכבד האברך החשוב, לן בעומקה של תורה

הרה"ח יוסף אריה פיקסלר הי"ד
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש, מקים אהלה של תורה, מרעיף טללי חיה לחזק בחורי ישראל

הרה"ח מרדכי שלמה שליט"א
ולקוט הרה"ח המפארי ר' אליעזר שליט"א ולחמיו הרה"ח ר' אליהו יהושע אורצל שליט"א

הרה"ח מרדכי שלמה שליט"א
ולקוט הרה"ח המפארי ר' עקיבא שליט"א לרגל שמחת הולדת הבן הנכד הגין יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ניתן יהיה לקבל חינם את הספר המפואר והמבואר "תומר דבורה" למקבלים על עצמם ללמוד בספר מידי יום ביומו המסוגל לישועות ולרפואות אצל הרה"ח ר' אהרן לוסיטיג שליט"א משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרה"ח המפואר ר' נתן שמעון קאפ שליט"א

כלא תמיד כדאי להסתיר

הנסתרות לה' אלקינו והנזלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת (דברים כט, כח). הנה יש לרמז ולומר שבא הכתוב להורות לנו בדרך חנוך הבנים, כי החנוך הטוב ביותר של כל אב ואב הוא על ידי התנהגות עצמו, שעל ידי שהבנים יראו את האבות עוסקים בתורה, במצוות ובעבודת השי"ת, יתעוררו גם הם לעבד את השי"ת, וללכת בדרך אבותיהם.

אמנם, לעולם האדם צריך להסתיר את תורתו ומעשיו הטובים מעיני זולתו, ולעבדו יתברך בהצנע לכת ובסתור, אף, בכדי לחנוך את הבנים לילף בדרך אבות, אזי צריך לפרסם את עבודתו וללמד בריש גלי, על מנת להראות לבניו כי זה הדרך אשר ילכו בה, וממנו יראו וכן יעשו.

וזהו המרמז בפסוק, **'הנסתרות לה' אלקינו'**, הן אמנם ראוייה היא עבודת השי"ת שתהא בסתר, אבל **'והנזלות'**, יש פעמים שאנו צריכים לעבדו יתברך בגלוי ובפרהסיא, 'לנו ולבנינו' כשעומדים אנו בחנוך הבנים, ללמדם לעשות את כל דברי התורה הזאת.

(דברות קדש)

מה ההבדל בין בקור נגד האדם לבקור נגדי בהמה

טעם אמירת סליחות לכל הפחות ארבעה ימים קדם ראש השנה, הוא כענין שמצינו בקרבנות, אשר קדם הקרבנות טעונים בקור ארבעה ימים, שבהם יש לבדוק ולבקר את הקרבן אם יש בו מום, כמ"כ אנו צריכים לבקר את נשמותינו לכל הפחות ארבעה ימים קדם ראש השנה, מכל סוג ומכל המומים שבקרבנו.

אף יש הבדל בין בקור קרבן, לבין בדיקת נגעי בני אדם, שבקרבן אם נמצא בו מום, הרי הוא נפסל מלהקריבו לפני הקב"ה, מה שאין כן אנו, אפילו אם קשנפשפש במעשינו נמצא בהם מומים חלילה, לא אבד סברנו, ויכולים אנו לתקן עצמנו על ידי תשובה.

ועוד חלוק יש, שבקרבן איתא (ביצה כו.) אין רואין מומין ביו"ט, מה שאין כן אנו, יכולים לבקר ולתקן עצמנו אפילו בשבתות ובגומים טובים.

איזה 'עמל' מתפללים בסליחות שיהיה לנו?

הנשמה לה' והגוף פעלה חוסה על עמלה, (מתוך הסליחות). יש להבין דלקאורה אף שיה עמל אצל הקב"ה הלא בדבר ה' שמים נעשו (תהלים לג, ו), א"כ מהו הפרוש חוסה על עמלה. ואפשר לומר דהנה אדם לעמל יולד (איוב ה, ז), א"כ כל אחד נברא לעמל, רק שיש עמלים בדברים בטלים בעניני העולם הזה, ויש העמלים בתורה ועבודת השי"ת, וזהו חוסה על עמלה, שנופה שיהא **עמלנו** בתורה ועבודת השי"ת, ולא בשאר עניני העולם הזה. (דברות קדש)

עם כמה מליצי יוצר אתה נכנס לראש השנה?

יהי רצון שנופה להתברר כלנו בבני חיי ומזוני, בכתיבה וחתמה טובה, והנה מובא מהרה"ק ר' יעקב משה מקאמאנא בשם המאמר **ענינים** בשם הבעש"ט הקדוש ששמע מרבו אחיה השילוני ולמעלה בקדש, ששמחמשה עשר באב עד ראש השנה, כנגד הברכות שמברכים איש לרעהו לכתיבה וחתמה טובה, כן הוא מספר המליצים טובים שיש על האדם. (כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

מי הוא אשר יכול לכתב על היהודים כטוב בעיניו

אתם נצבים היום בלכם לפני ה' אלקיכם, ראשיכם שבטיכם זקניכם ושריכם כל איש ישראל, טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מחניו, מחטב עציו עד שאב מימיו (כט, ט"ו).

יתבאר לפי מאמר אדמו"ר זיע"א על הפסוק (אסתר ח, ח) "ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם", **'אתם'** אותיות **'אמת'**, שמי שאוחז במדת האמת, בכוח לגזר ולכתב על כלל ישראל כל טוב.

ועל דרך זה י"ל כאן הפסוק אתם נצבים, אתם אותיות אמת, שמי שאוחז במדת אמת, אזי בין אם הוא בבחינת ראשיכם שבטיכם, ובין אם הוא במדרגה נמוכה כמו מחטב עציו עד שאב מימיו, עם כל זה נצב הוא לפני ה', ויכול לכתב על היהודים כטוב בעיניו. (ברכת משה)

מה היא הברכה הגדולה ביותר לתקופה שלנו

הנסתרות לה' אלקינו וגו' (כט, כח).

יש להבין, הלא בכל מקום שמצינו בתורה קללות, מסימת התורה בברכה, וכמו בפרשת בחקתי שמסים (ויקרא כו, מה) וזכרתי להם ברית ראשנים וגו', ואלו כאן מסים בפסוק והנסתרות וגו' שענינו הסתר פנים, ונראה הבאור בזה, דהנה קללות אלו נאמרו על זמן עקבתא דמשיחא, ועל אותו זמן נאמר (דברים לא, יח) ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וגו'.

ואיתא בשם צדיקים שאז יהיה הסתר בתוך הסתר, שגם ההסתר יהיה נסתר, והעצה לזה היא אמונה פשוטה, שבה ועל ידה תהיה התגלות ה' באותה תקופה חשוכה, **והאמונה היא הברכה הגדולה ביותר שישנה.** (ברכת משה)

מה קורה כשהמלך יוצא מחדריו הפנימיים

אתם נצבים היום בלכם וכו' (כט, ט) בשם הנודע ביהודה שמסדר עפי" משל שבדרך כלל נכנסים להיכל המלך הפנימי רק רמי מעלה ובעלי נכסים, אבל כשהמלך יוצא מחדריו הפנימיים ומזמין את כל תושבי הממלכה בלא הבדל בין שר נכבד לפועל הפשוט, במעמד הזה המלך מקשיב לבקשות כלם, פנים אל פנים, וגם הכפרי מרגיש אז שוה בין שוים, וזה פרוש הפסוק **אתם נצבים וכו' לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושריכם כל איש ישראל שלפני ה' אלקים כלם שוים.**

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

העולם נחשב לים סוער

לא בשמים היא וכו' ולא מעבר לים היא וכו' (ל' י"ג)

שהתורה לא נתנה למלאכי השרת, אלא לבני אדם. וכן רק בעולמנו הזה השפל אבל שם בעוה"ב כבר אי אפשר לקיים מצוות ומעש"ט כמ"כ היום לעשותם ומחר לתן שכרם, ששם אי אפשר כבר לקיים. וזהו הפרוש לא בשמים היא דהינו שהתורה לא נתנה למלאכי השרת, ולא מעבר לים דהינו אחרי המיתה, כי העולם נדמה לים סוער, ואחרי הפטירה זה מעבר לים ששם א"א ללמוד ולקיים מצוות ומעש"ט אלא רק היום דהינו כי קרוב אליה הדבר מאד בפיא ובלבבך לעשתו.

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

פנייה אישית אליך לעלובר חסיד!

מי מבאי חצר הקודש לא נהנה במהלך כל ימות השנה ממפעלות התורה והחסד המבורכים בחצר קדשנו.

אברכי אנ"ש שליט"א שבניהם הבחורים שיחיו נוסעים להסתופף בצל כ"ק אד"ש בשבתות ומועדים, יודעים שבניהם שיחיו מסודרים עם אש"ל מלא, סעודות השבת הניתנות בשפע כיד המלך, בכבוד גדול ובמסירות רבה.

בבית מדרשנו הגדול בבית שמש קיים כולל אברכים מצויינים 'חדוותא דרבי שמעון' ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

מהם מורי הוראות מרביצי תורה ות"ח מופלגים עמלי תורה מתוך הדחק ועל כולנה הוצאת הגליון המפואר העולה על שולחן מלכים "אוהל מועד" המאיר לארץ ולדרים עליה, מדי שבת בשבתו, אשר כולנו זוכים לקרוא ולהתענג בו, להתעורר מזיו תורתם והליכותיהם ושולחנותיהם הטהורים של רבותינו הקדושים לבית לעלוב, אשר בכל הארץ יצא שמו לתהילה בקרב כל שוחרי תורה וחסידות.

חסידי לעלוב האמונים על 'הכרת הטוב' איננו יכולים להמשיך הלאה בדרכנו באדישות ולהתעלם מהעול הכספי הכבד הנובע מהחזקת כל מפעלות תורה וחסד אלו, המסתכמים מדי חודש בהוצאות של עשרות אלפי שקלים!

כולנו כאיש אחד מתגייסים לסייע בהחזקת התורה והחסד של חצר קדשנו בשותפות חדשית, איש כפי יכולתו, במפעלים קדושים אלו אשר שם רבותינו הקדושים זי"ע חקוק עליהם ובוודאי ימליצו טוב בדבר ישועה ורחמים בבני חיי ומזוני רוויחי לכל מי שייטול חלק ושותפות להמשך מפעלים אלו. כולנו, כל המקושרים באילנא דחיי לבית רבוה"ק מלעלוב, מצטרפים עם "הוראת קבע" חודשית לכה"פ 52 ש"ח לחודש

וכל המוסיף מוסיפין לו מן השמים כדי לשאת בצוותא בעול החזקת מפעלות הקודש שהם מאבני היסוד של חצר קדשנו למען כולנו, למעננו ולמען צאצאינו.

לתרומות והוראת קבע חודשית בגדרים פלוס ע"ש אוהל מועד או אצל מו"ל גליוננו הרה"ח המפואר ר' אהרן לוסטיג שליט"א משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - או בטל: 052-7160388

ברכת מלא טוב וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא ברכות מאלפיות ומרובבות קדם האי גברא רבה, ידיד ה', צהלתו על פניו, חריף ובקי טובא בממני התורה והחסידות, כל רז לא אניס ליה, מלא מדע וחכמה, כרכא דכולא ביה, תורה ויראה בנפשו הנאצלה נתאגדו

האין הנדיק רבי אשר זעליג אושרי שליט"א מרבי בית מדרשנו בית דוד בארא פארק וראש כולל ספינקא

ולחתנו ידידנו הנכבד

הרה"ג ר' יואל טויב שליט"א

בן הרה"ג רבי בנימין שליט"א

מהאלין

לרגל שמחת אירוס תכנדה הבת הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדין לנאן ולתפארת

הרב שמעון שליט"א

בן הרה"ג רבי אפרים שלמה הלברשטאם שליט"א

בן כ"ק הגה"צ רבי ברוך שמשון שליט"א אבד"ק רודניק

וחתן הגה"צ רבי מרדכי בצלאל קליין שליט"א דומ"ץ סאטמאר לעקוואד

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושה וממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מלא טוב חמה ולבבית

לידידנו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מחשובי אנ"ש

הרה"ג ר' יהושע בנימין פרוש שליט"א

ר"מ בישיבת דברי ישראל

ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש

הנה"ח ר' מרדכי שליט"א

לרגל שמחת הכנס הבן הנכד יניק וחכים

מור גדליהו אהרן ז"ל

לנועם עול תורה ומצוות

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת בר המצוה יתקיים א"ה ביום שני באולמי 'אבני חן' רחוב יסוד העבודה ביתר עילית

ברכת מלא טוב חמה ולבבית

לידידנו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' יוחנן ברזסקי שליט"א

ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

האביו הרה"ג ר' חיים דוד שליט"א

ולקיש הרה"ח המפואר ר' בנימין אפרים שליט"א

מחשובי ומפארי אנ"ש

לרגל שמחת הולדת הבן הנכד הגין

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת נישואי נכד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א החתן הרב חיים אפרים בידרמן שליט"א בן בנו פע"ח הגה"צ רבי יואל זושא שליט"א עב"ג בת ב"ק אדמו"ר מאופלע שליט"א חתן כבוד קדושת אדמו"ר ממודזיץ שליט"א

